

vergadering **14**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Plenaire Middagvergadering

van 20 december 2017

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
ACTUELE VRAAG van Bart Caron aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het niet nakomen van de gemaakte afspraken inzake het stopzetten van chirurgische biggencastratie door de varkenssector	4
ACTUELE VRAAG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over een verbod op nertsenkwekerijen in Vlaanderen	8
ACTUELE VRAAG van Jan Bertels aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de resultaten van het Vlaams Indicatorenproject voor woonzorgcentra 2017 en de aanpak van vereenzaming en gebrek aan sociaal contact bij rusthuisbewoners	10
ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de uitnodiging van Lance Armstrong voor de Ronde van Vlaanderen 2018 en de reactie ter zake van de minister	15
ACTUELE VRAAG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de activiteiten bij het wijk-werken en het ontslag van PWA-medewerkers	18
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Rob Beenders, Yasmine Kherbache, Bart Van Malderen, Imade Annouri, Renaat Landuyt en Joris Vandenbroucke betreffende de invoering van wijk-werken op 1 januari 2018 – 1425 (2017-2018) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	22
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een mogelijke nieuwe ingebrekestelling van de minister door de architectenvereniging NAV wegens de aanhoudende problemen met het digitale loket voor bouwaanvragen en het omgevingsloket	
ACTUELE VRAAG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de problemen met de digitale bouwaanvraag en het omgevingsloket	22
ACTUELE VRAAG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het betalend aanbieden van voetbalbeelden door de VRT via zogenaamde near live clips	26
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Soens, Katia Segers en Güler Turan betreffende de recente ontwikkelingen in Polen en de verdediging van de Europese waarden en fundamenteën, in het bijzonder de rechtsstaat met zijn scheiding der machten – 1423 (2017-2018) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	29
ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018 – 14 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3	
ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018	

– 15 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 9-Bijlagen	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de	
begroting 2018	
– 1313 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 9	
Algemene bespreking (<i>Voortzetting</i>)	
Landbouw en Visserij	30
Leefmilieu, Natuur en Ruimtelijke Ordening	39
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	58

OPENING VAN DE VERGADERING**Voorzitter: de heer Jan Peumans**

– De vergadering wordt geopend om 14.06 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Grete Remen: ambtsverplichtingen;

Guy D'haeseleer, Jan Durnez, Yamila Idrissi, Lies Jans, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Ann Soete, Tine van der Vloet, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen.

ACTUELE VRAAG van Bart Caron aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het niet nakomen van de gemaakte afspraken inzake het stopzetten van chirurgische biggencastratie door de varkenssector

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Collega's, het lijkt een detail, maar er zijn in Vlaanderen evenveel varkens als mensen. En dus worden elk jaar in Vlaanderen, 2 keer per jaar, 12 miljoen varkens geslacht en geboren. 6 miljoen varkens zouden we dan min of meer gemiddeld – ik ben niet goed in rekenen – tot de mannelijke soort van de varkens mogen rekenen: biggen die later beren worden.

Het is in Vlaanderen de normaliteit dat mannelijke biggen enkele dagen nadat ze geboren zijn, gecastreerd worden. Meestal gebeurt dat zonder verdoving, op een zeer gruwelijke manier. Het is een praktijk die echt niet meer van deze tijd kan worden genoemd. De reden daarvoor is het vermijden van wat berengeur heet. Ik denk dat we allemaal wel weten wat dat betekent.

Vijf jaar geleden werd er vanuit de varkenssector het engagement gemaakt – de Belgian Feed Association staat daar voor – dat tegen 31 december 2017, eind volgende week, de chirurgische biggencastratie bij ons zou stoppen. Vijf jaar geleden is dat afgesproken. Vorige week heeft de sector, de varkensketen, doodgemoedereerd in een berichtje laten weten daar niet klaar voor te zijn en dat dus ook niet te zullen honoreren.

Wel, collega's, dat is een regelrechte schande. Belofte maakt schuld, vind ik, des te meer omdat een aantal van onze buurlanden wat dat betreft wél al op dat spoor zitten. Soms helemaal, zoals het Verenigd Koninkrijk of Ierland, en soms gedeeltelijk, zoals Spanje of een aantal Scandinavische landen.

Hoe dan ook, het is vandaag geen wettelijke verplichting. Het is een afspraak die ze zelf hebben gemaakt, ook met de overheid. Minister, ook in uw eigen beleidsplan en beleidsbrief staat uitdrukkelijk dat die chirurgische biggencastratie moet stoppen.

Minister, welke initiatieven zult u nemen om dat ook ten uitvoer te brengen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik zal eerst kort schetsen wat de alternatieven zijn voor biggencastratie. Enerzijds is er de immunocastratie. Dat is eigenlijk een soort van

vaccinatie. Daarnaast is er het verdoofd castreren. Ten derde is er het vetmesten van intacte beren.

De immunocastratie is een vaccinatie. Wat is daar het probleem? Sommigen bekijken dat, in het kader van de volksgezondheid, als een chemische ingreep. Op dat vlak is er heel wat wantrouwen. Het wordt beschouwd als een chemische ingreep ten aanzien van het vlees, vooral op de buitenlandse markten.

Ten tweede zijn we, in functie van dierenwelzijn, geen groot voorstander van het verdoofd castreren. Het gaat namelijk over het vergassen, een invasieve techniek waarbij men de dieren door een soort van verstikking buiten bewustzijn brengt. Inzake dierenwelzijn is dat dus geen na te volgen strategie.

Ten derde is er het vetmesten van intacte beren, met als risico dat je aan het eind van de slachtlijn vlees hebt met een berengeur, een zurige geur. Het volstaat voor de importeur dat er in de totaliteit van een massale hoeveelheid vlees slechts zo één geval tussen zit, om een totaal wantrouwen te hebben ten aanzien van het volledige aanbod.

Eén, het probleem situeert zich niet op de binnenlandse markt. U haalt het voorbeeld aan van landen als het Verenigd Koninkrijk en Ierland.

Wel, op dat vlak scoren we gelijk, want Ierland en het Verenigd Koninkrijk zijn geen exporteurs van varkensvlees. Zij bedienen grosso modo enkel de binnenlandse markt. Wat Vlaanderen en België betreft: bij het varkensvlees dat wij voor de binnenlandse markt produceren, maakt men grotendeels – de cijfers lopen wat uiteen: 90 procent, 100 procent – gebruik van immunocastratie en soms van intacte beren. Daar zit het probleem dus niet. Het probleem zit hem ten aanzien van de buitenlandse afzetmarkt. En dat is in eerste instantie onze belangrijkste markt, Duitsland.

In Duitsland is er een weerstand ten aanzien van immunocastratie, net vanwege het feit dat men een soort chemische ingreep doet op dat vlees. Men vreest voor de gevolgen met betrekking tot de volksgezondheid. Maar we zien daar een verschuiving in de goede zin. Die evolutie is dus oké. Maar we zijn die markt echt aan het bewerken, ook via de retailers.

Op het niveau van de Europese Commissie was er jaren geleden een soort werkgroep opgericht, heel specifiek in functie van de biggencastratie. Die werkgroep lag stil. Vlaanderen heeft die zelf rechtgetrokken. In januari is er nog een vergadering daaromtrent, om inderdaad al die spelers te herinneren aan hun engagementen en ervoor te zorgen dat we op Europees niveau kunnen gaan naar een bevestiging van die engagementen en er effectief voor te zorgen dat de biggencastratie, zoals we die nu kennen, gedaan is.

Ten derde heb ik een studie gefinancierd van de Universiteit Gent inzake de detectie van berengeur. Men probeert een systeem te ontwikkelen aan het eind van de slachtlijn, een geurdetectiesysteem waarmee men kan vaststellen of er een berengeur is, ja dan neen.

Dat zijn dus drie fronten waarop we werken. Ik denk dat we het maximaal mogelijke doen. Maar voor alle duidelijkheid: wat onze binnenlandse afzetmarkt betreft, zit het eigenlijk goed. Het probleem zit hem vooral ten aanzien van het buitenland.

Bart Caron (Groen): Bedankt voor het antwoord, minister. U hebt gelijk, Lidl en Colruyt verkopen alleen nog intacte beren. Die laten geen vlees van gecastreerde varkens toe in hun winkels. Dat is belangrijk, omdat zij 80 procent van de markt hebben. Dat klopt ook ongeveer met het cijfer dat u geeft. Het is dus een feit dat dat kan, dat zij zo'n marktaandeel hebben en geen of weinig klachten hebben van klanten.

Duitsland, onze belangrijkste afzetmarkt, heeft zich ertoe geëngageerd om tegen eind 2019 de biggencastratie in welke vorm dan ook te verbieden. Zo staat het in de literatuur en in tal van artikels.

En ten slotte, als u toch de voortrekker wilt zijn in Europa om de afspraak op Europees vlak te honoreren, dan denk ik dat we moeten doorzetten en hierin voorbeeldig zijn. Sorry, het kan niet zijn dat de Chinese, de Koreaanse of Japanse markt het dierenleed van zoveel honderdduizenden biggen bij ons gaat beïnvloeden.

Minister, ik apprecieer uw inzet ervoor, en ook wat u doet in Europees verband, maar ik vind wel dat we in dezen een voorbeeldrol hebben. Die neemt u ook op andere terreinen op, nietwaar? Doe dat ook hier. Ik vraag u uitdrukkelijk wat uw deadline is om dat verbod in te voeren.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Mijnheer Caron, ik wou dat het waar was. Ik was in het verleden even hoopvol als u wat Duitsland betreft, maar vandaag moeten we vaststellen dat Duitsland op zijn stappen aan het terugkeren is en dat het daar ook trager zou gaan.

Ik ben volledig mee met het verhaal. We hebben dat ook altijd gezegd. We moeten kijken – zeker voor de export, want binnenlands doet dat probleem zich niet voor – wat er binnen Europa gebeurt, en dan vooral in Duitsland, dat een zeer grote afzetmarkt is voor ons. Maar blijkbaar is het probleem toch niet zo eenvoudig op te lossen als men daar had gedacht.

Ik ben hoopvol in die zin dat steeds meer retailers en supermarkten geen vlees meer willen verkopen van onverdoofd gecastreerde biggen. En zoals het bij alles is, zal de sector zelf wel volgen. Die zal moeten volgen.

Ik ben hoopvol. De minister probeert daar ook op Europees niveau een voortrekkersrol in te spelen. Binnenlands is het al opgelost. Wij blijven op die nagel kloppen. Als de consument het niet meer wil, dan moet, ook al zouden wij het willen, de sector sowieso volgen. Ik ben dus eigenlijk wel hoopvol dat we wel naar een einde zullen gaan.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, beste collega's, u weet ook dat de sector zich heel bewust is van dit probleem. Daarom heeft hij in het verleden het engagement opgenomen. Maar laat ons eerlijk zijn, zolang er geen echt goed detectiesysteem op de slachtlijn bestaat voor het detecteren van skatol en androstenon, zal het nooit mogelijk zijn om dat op een behoorlijke, correcte manier te doen. Die 'stinkers' mogen in elk geval niet in het bord van de mensen terechtkomen. Dat is een probleem.

U weet ook dat de sector zich engageert om in de toekomst te werken met een vorm van pijnbestrijding, die dan kan worden toegepast op het moment dat de dieren de castratie ondergaan.

Mijnheer Caron, Duitsland krabbelt terug. Vanaf 1 januari 2019 zal men er castratie nog wel toelaten, weliswaar met verdoving. Maar ook daarover is een discussie aan de gang.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Wij zijn, net als de heer Engelbosch, hoopvol. Dit moet zeker in overleg met de sector gebeuren. Als de consument het vlees niet meer wil, moet de sector sowieso volgen.

Dat neemt niet weg, minister, dat we het voortouw moeten blijven nemen. U hebt het beeld duidelijk geschetst. U hebt een aantal alternatieven opgesomd.

Ik heb nog een extra vraag. Een Kortrijks bedrijf is gestart met een gespecialiseerde voeding, die een alternatief zou zijn voor de 'stinkers'. Dit heeft natuurlijk een meerprijs. Hebt u de bedoeling om dergelijke voeding extra te onderzoeken en te stimuleren? Gaat u daar nog iets extra's mee doen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Dit is een bijzonder pijnlijk verhaal, in de eerste plaats voor de biggen, maar toch ook op politiek vlak. We horen nu al tien jaar die argumentatie over de Duitse consument die het niet wil. Ik betwijfel dat, eerlijk gezegd. Waarom zou de Duitse consument niet gevoelig zijn voor dierenwelzijn? Ik neem aan dat de supermarktketens in Duitsland weigerachtig zijn. Ik betwijfel of de consument er weigerachtig tegenover staat.

Het gaat erover dat in 2018 alles klaar moest zijn om een verbod op biggencastratie in te voeren. Het staat ook in het regeerakkoord. Collega's, er wordt zo vaak gezwaaid met het Vlaamse regeerakkoord. Dat wordt altijd bovengehaald als de ultieme bijbel voor de Vlaamse Regering en voor het beleid. Wel, voer gewoon dat regeerakkoord uit en voer een verbod in op biggencastratie.

Minister Ben Weyts: Mijnheer Sanctorum, ik hoop dat we ons inzake dierenwelzijn niet zullen beperken tot het regeerakkoord, anders zullen we welgeteld vier regels uitvoeren.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Als u dat zelf toegeeft.

Minister Ben Weyts: Dat valt eenvoudig na te lezen in het regeerakkoord. Het zijn ongeveer vier zinnen.

Gelukkig heeft het dierenwelzijnsbeleid dat we momenteel resoluut en kordaat uitvoeren zich niet beperkt tot het regeerakkoord, anders zouden we hier niet veel aan het doen zijn en zou er bijvoorbeeld van het onverdoofd slachten nooit sprake zijn geweest. Wij zullen resoluut doorzetten op de twee sporen: zowel inzake immunocastratie als inzake intacte beren.

Ik ben nog vergeten te zeggen dat het grote voordeel van immunocastratie, wat voor onze binnenlandse markt vandaag grosso modo wordt toegepast, is dat je een winst maakt op het vlak van de vleesproductie. Bij immunocastratie is het vlees van een iets betere kwaliteit, maar er is ook méér vlees dan in het geval van castratie.

Ik ken het geval van Kortrijk niet specifiek, maar wat betreft de intacte beren hebben we zelf een studie uitgezet. Daarbij wilden we vanuit Vlaanderen voortrekker spelen in Europa, om aan te geven dat we een geurdetectiesysteem hebben dat we niet alleen voor Vlaanderen maar voor heel Europa kunnen ontwikkelen.

U vraagt wanneer ik dat ga uitvoeren. Wel, ik heb u trachten diets te maken dat we er, wat betreft de binnenlandse afzetmarkt, eigenlijk bijna zo goed als zijn. Daar leveren we enkel nog varkensvlees op basis van immunocastratie of intacte beren. Het probleem zit in het buitenland. U zegt dat ik dat verbod moet afdwingen. Maar dat zou betekenen dat wij niet meer zullen produceren voor het buitenland. Want bijvoorbeeld in Duitsland wil men dat nog niet afnemen. Het alternatief is dus dat we onze productie gaan beperken. Dat zou ook een keuze zijn. Ik weet echter niet of je dan iets bewerkstelligt op het vlak van dierenwelzijn, want dan zijn er gewoon andere leveranciers die met veel genoeg in onze plaats zullen treden.

Ik denk niet dat je dan au fond iets hebt opgelost. Wij proberen het voortouw te nemen met die studie op het vlak van intacte beren, maar evenzeer met onze Europese initiatieven. Daar proberen we als het kleine Vlaanderen zelf het goede voorbeeld te geven en de hele Europese werkgroep die hierover gaat, op sleeptouw te nemen.

Bart Caron (Groen): De manier waarop dat werd aangekondigd, was alleen gebaseerd op economische motieven. In die aankondiging werd met geen woord gerept over dierenwelzijn. Wat de export betreft, hebben we voor varkens in Vlaanderen een zelfvoorzieningsgraad van 237 procent. Dat betekent dat we voor elk varken dat we opeten, nog eens 1,4 varken uitvoeren. Daaraan is ook de mestproblematiek gerelateerd. Misschien moeten Landbouw en Dierenwelzijn eens de krachten bundelen om te komen tot een varkensproductie die draaglijk is voor het milieu en rendabel voor de landbouw en die tegelijk beantwoordt aan alle normen van dierenwelzijn.

Het Kortrijkse bedrijf waarop werd gealludeerd, heeft op Agribex op basis van wetenschappelijk onderzoek aangetoond dat door een aangepast voedermengsel het aantal dieren met berengeur drastisch kan worden verminderd. Minister, er zijn dus oplossingen en ik ben hoopvol, maar u moet een deadline stellen, als we over vijf jaar niet precies hetzelfde bericht willen lezen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over een verbod op nertsenkwekerijen in Vlaanderen

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, in uw beleidsnota van 2014 beloofde u een verbod op pelsdierhouderijen in Vlaanderen. Zelf heb ik indertijd een voorstel van decreet ingediend, dat niet is goedgekeurd door mijn collega's, vooral omdat ze van mening waren dat er meer onderzoek moest gebeuren vooraleer zo'n verbod op pelsdierhouderijen kon worden ingevoerd. Dat onderzoek is intussen wel gebeurd. U beloofde dit jaar dat er in 2017 een verbod op tafel zou liggen. Over twee dagen vindt de laatste vergadering van de Vlaamse Regering plaats. Ik ben dus benieuwd wat er nu precies op tafel ligt. Welke regeling zal in Vlaanderen worden ingevoerd wat de bontkweek betreft?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer Sanctorum, u pleitte daarstraks nog voor de uitvoering van het regeerakkoord en alleen het regeerakkoord. Welnu, dit verbod zit niet in het regeerakkoord, maar laten we het toch maar invoeren. Ik heb die belofte gedaan en ik zal woord houden. Verdraai mijn woorden niet, ik heb gezegd dat ik voor het jaareinde een voorstel zou doen aan de Vlaamse Regering. Dat heb ik ook gedaan, en niet alleen voor de mooie ogen van Pamela Anderson. In een beschaafde samenleving is het niet meer van deze tijd om nog dieren te kweken, namelijk Amerikaanse nertsen, die bovendien exoten zijn, enkel en alleen voor hun pels. Daarom heb ik een voorstel gedaan aan de Vlaamse Regering. Ik kan daar nog geen informatie over geven, maar ik hoop op basis van een akkoord daarover in de regering met een tekst naar dit parlement te kunnen komen. Ik heb mij geënt op het Nederlandse voorbeeld. In Brussel en Wallonië is er ook een verbod ingevoerd op de kweek van nertsen, maar dat was vrij eenvoudig omdat daar geen nertsenbedrijven zijn. We zouden in Vlaanderen ook heel gemakkelijk een verbod kunnen uitvaardigen op het kweken van walvissen.

Maar wij hebben wel 17 zulke bedrijven in Vlaanderen, met een productie van ongeveer 200.000 dieren per jaar die gedood worden enkel voor hun pels. We moeten

daar ook een compensatie- of uitkoopregeling – noem het zoals je wilt – voor creëren. Wat mij betreft: het is mijn vaste wil en ambitie om na de tientallen jaren dat dit bestaat in Vlaanderen, te zorgen voor de stopzetting van die productie in ons land.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Even tussendoor: het is nu de tweede keer dat u letterlijk stelt dat het regeerakkoord op het vlak van dierenwelzijn niet voldoet. Maar goed, ik hoop dat u nog altijd tevreden bent met het beleid inzake dierenwelzijn.

Minister, ik begrijp dat u niet alle details wilt prijsgeven, zeker niet als het nog in de onderhandelingsfase zit. U gebruikt dat excuus wel meer, dat het op dit moment allemaal nog te delicaat is om informatie te geven. Ik zou wel willen dat het parlement geïnformeerd wordt over een paar belangrijke lijnen. Ik denk dat we ons wel in die fase mogen bevinden. Gaat er nu een verbod komen? Want er is een voorstel ingediend. Over welke tijdsspanne spreken we dan? Gaat het over 2020, 2050, misschien zelfs 2100? Kunt u dat grosso modo zeggen? En waarover gaat het precies? Gaat het over een verbod van de ene dag op de andere?

De voorzitter: Mijnheer Sanctorum, u kunt één vraag stellen.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Een aantal belangrijke principes mogen nu wel worden verduidelijkt aan het parlement.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, collega's, minister, u kent ons standpunt dienaangaande. Ik zal het nog even verduidelijken. Voor ons is het belangrijk dat er een eerlijke compensatie komt voor mensen die desgevallend hun inkomen kwijtraken. Dat is ons standpunt en wij hopen dat uw voorstel die toets kan doorstaan.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Wij hebben een gelijkaardig standpunt. Er zijn zeventien bedrijven werkzaam in de pelssector. Minister, er werd inderdaad een studie uitgevoerd. De economische waarde werd bepaald. Voor onze fractie is het van groot belang dat er in overleg met de sector aan het uitdoofscenario wordt gewerkt en dat er een eerlijke compensatievergoeding tegenover staat. Ook onze fractie hoopt dat u uw voorstel aan de regering zult voorleggen, daarmee rekening houdend.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Het anachronisme is dat er onlangs nog nieuwe vergunningen zijn uitgereikt voor de uitbreiding van kwekerijen. U kent het verhaal beter dan ik.

Aan mijn collega's aan deze kant van de zaal wil ik toch nog iets zeggen: ik dacht dat jullie de regeringspartijen waren. Het is aan jullie om overeen te komen en terecht die bedrijven financieel te compenseren. Ik vind het niet kunnen dat er een spelletje wordt gespeeld. Als er een politiek akkoord is en het staat niet in het regeerakkoord, maar het staat in uw beleidsbrief, het is al zoveel keren herhaald en ook de heer Dochy heeft het hardop verdedigd, dan ga ik ervan uit dat dit min of meer een meerderheidstandpunt is. Ik ga ervan uit dat de regering ter zake collegiaal een beslissing neemt, ook over de financiële gevolgen van de compensatievergoeding aan de kwekers die stoppen. Voor de rest, daarop berekenen zou echt schandelijk zijn.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Ik zou een beetje beledigd zijn als Pamela meer invloed zou hebben op de minister dan ik of dit parlement. *(Gelach. Applaus)*

De waarheid is, collega's, dat dit niet zo is. De minister heeft in het verleden al vaker aangekondigd dat hij aan de praktijk die al decennialang geaccepteerd wordt in Vlaanderen een einde wou maken, en hij is daartoe de stappen aan het zetten. Ik begrijp dat iedereen ongeduldig is, maar de minister heeft in het verleden al vaak genoeg bewezen dat hij kan zwijgen tot de zaak rond is en dan communiceert. We hebben al vaker bewezen dat dat de te volgen weg is.

U zegt dat er weinig in het regeerakkoord staat en dat het ondermaats scoort. En dan? We hebben al veel meer gedaan dan wat in het regeerakkoord staat. U zou vandaag ook getekend hebben, mijnheer Sanctorum. Wat wij vandaag al gepresteerd hebben, daar had u met twee handen voor getekend, en de legislatuur is nog niet voorbij!

Minister Ben Weyts: Mijnheer Engelbosch, er zijn gewichtiger zaken dan Pamela Anderson. In verband met haar invloed op de besluitvorming zal ik niet antwoorden.

Wat de milieuvergunningen betreft, daar spreek ik me niet over uit, voor alle duidelijkheid. Ik ben als minister van Dierenwelzijn niet gevat in die procedure. Wel is het zo dat collega Schauvliege zich daar altijd tegen verzet heeft, maar dat de rechtbank anders heeft beslist, tot onze spijt.

Wat betreft de inhoud van wat momenteel op tafel ligt, is het de geplogenheid in het Vlaams Parlement dat er geen vragen worden gesteld of beantwoord over lopende discussies en lopende besluitvorming. Zodra wij een akkoord hebben bereikt of een besluit hebben genomen, mag u mij de kleren van het lijf vragen, maar het is ook de logica zelve dat we dat niet doen. Wij gaan niet onderhandelen op het publieke forum. Als je echt wilt dat er een akkoord komt en als je echt wilt dat er een verbod komt, dan zou ik vooral niet ingaan op die details. Het volstaat dat we dat op het publieke forum gooien en dan breng je een akkoord net verderaf in plaats van dichterbij. Wij willen zo snel mogelijk tot een akkoord komen om komaf te maken met die praktijk en met de kweek van nertsen in Vlaanderen. (*Applaus bij de N-VA*)

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Zoals daarnet gezegd, gaat het mij niet over de details, maar over het grote principe. Mijn voornaamste vraag was: komt er een verbod? Ik moet zeggen dat ik hoopvol gestemd ben, want ik hoor uw coalitiepartners duidelijk stellen dat het voor hen oké is op voorwaarde dat er voldoende geld op tafel ligt.

We zullen vrijdag afwachten. Ik hoop inderdaad dat er een verbod komt. Collega's, ik kan u wel aankondigen dat, mocht dat niet het geval zijn, ikzelf opnieuw een voorstel van decreet indien. Dan zal er in januari in het parlement over worden gestemd. Voor alle duidelijkheid: dat is niet mijn voorkeur. Ik hoop dat u er vrijdag uit komt. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jan Bertels aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de resultaten van het Vlaams Indicatorenproject voor woonzorgcentra 2017 en de aanpak van vereenzaming en gebrek aan sociaal contact bij rusthuisbewoners

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, de kwaliteit van de zorg is voor ons allemaal van fundamenteel belang en het Vlaams indicatorenproject voor de woon- en zorgcentra is daar een goed hulpmiddel toe.

Minister, u hebt gisteren, samen met anderen, de resultaten voorgesteld van het thema 'Meting van de kwaliteit van het leven in de Vlaamse woon- en zorgcentra'.

Het onderzoek gebeurde op basis van interviews met mensen zonder cognitieve beperking of problemen. Er zijn goede resultaten bij: hoge kwaliteit van het leven op gebied van privacy, respect, veiligheid. Veel van de indicatoren zitten in de middengroep, maar voor een aantal daarvan, meestal gerelateerd aan personeelsbezetting, is er wel een dalende trend. Er zijn ook een aantal resultaten die niet goed zijn: persoonlijke relaties, sociaal contact met medebewoners, sociaal contact met personeel, een gevoel van eenzaamheid, te weinig zinvolle tijdsbesteding, te weinig zinvolle activiteiten. Een bewoner drukte het zo uit: "Het eten bijvoorbeeld is hier wel goed, maar het is hier wel saai."

Minister, in een reactie zei u – wat sp.a ook vindt – dat we die vereenzaming moeten tegengaan en dat we de sociale contacten onder elkaar en met het personeel moeten bevorderen. U zei ook dat u zou inzetten op het relationele aspect van de zorg om ervoor te zorgen dat het woon- en zorgcentrum een echte thuis is, een aangename plek om te leven.

Minister, hoe gaat u dat concreet doen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik denk dat we redelijk uniek zijn. We hebben 20.000 mensen bevraagd in de residentiële ouderenzorg over een periode van 3 jaar met een vragenlijst die ook toelaat om internationaal ook te benchmarken. Dat is heel belangrijk. Dat past natuurlijk helemaal in de acties van deze legislatuur namelijk, gegeven onze nieuwe bevoegdheid, hoe willen wij de toekomst van de residentiële ouderenzorg gestalten? Dat heeft dan te maken met onder meer het zichtbaar maken van kwaliteit, kwaliteitsdenken, het definiëren van wat wij goede kwaliteit vinden, niet alleen via objectieve parameters maar ook door te bevragen bij bewoners zelf.

U hebt het ook al terecht aangehaald: daaruit blijkt toch wel dat we vrij goed scoren op een aantal items, en ook goed op een aantal items. De vraaggestuurde zorg is wel iets dat globaal als goed wordt ervaren, maar er zijn ook een aantal punten waarvan gedurende die drie jaar waarin we hebben gemeten inderdaad wordt aangegeven dat er verbetering mogelijk is. Dat heeft dan te maken met de activiteiten in het woonzorgcentrum, met de band met het personeel en met de contacten met de medebewoners.

Dit past natuurlijk helemaal in wat we hier vorige week en de week daarvoor hebben besproken, namelijk dat we met onze ouderenzorg een shift moeten maken van een medisch model naar een welzijnsmodel. Dat is natuurlijk ook helemaal de visie van vermaatschappelijking. Goede zorg moet niet alleen wordt gedefinieerd in termen van de aanwezigheid van basiszorg en technische prestaties. Er moet ook worden bekeken wat dat oplevert aan levenskwaliteit, vaak dus ook vanuit het perspectief dat mensen ook relaties met andere mensen moeten kunnen aangaan of zich daarin ook erkend moeten kunnen weten. In die beweging moet u deze meting ook zien. Uiteraard zit dat mee in het hele transitieverhaal dat we met de sector opstarten na de beslissing die de Vlaamse Regering enkele weken geleden heeft genomen. Daarin zit natuurlijk ook het pad voor de versterking van de personeelseffectieven, en de discussie over de personeelsnormen en de manier waarop die misschien ook vanuit een minder medisch model moeten worden ingevuld. Dat gesprek met de sociale partners is natuurlijk bezig. Dat zit allemaal mee in diezelfde lijn, maar ook heel uitdrukkelijk in zeer concrete acties als het gaat over die visie op goede zorg zoals we die in de woonzorgcentra willen vertalen.

Ik geef een paar voorbeelden. We zijn zeker aan het bekijken hoe we indicatoren kunnen ontwikkelen die ook iets zeggen over levenskwaliteit, ook als het gaat over bewoners die niet meer in staat zijn om zich uit te drukken. U hebt immers terecht gezegd dat het gaat over de mensen zonder cognitieve beperkingen. Dan spreek je

toch over ongeveer 45 procent van de bewoners van de woonzorgcentra. De andere groep is minstens even belangrijk. We bekijken hoe je dat zichtbaar kunt maken. We zijn ook met heel wat experts aan het bekijken hoe we een kwaliteitskader kunnen ontwikkelen om met goede zorg om te gaan met personen met dementie: wat zijn de handvatten die we daarvoor kunnen aanreiken? Twee of drie weken geleden was er een grote bijeenkomst bij de start van een project over het ethisch gehalte van de zorgrelatie: hoe ga je als zorgverstrekker op een empathische manier om met je bewoner? Het was een heel interessante en ook heel druk bijgewoonde dag, en met een vervolg: we gaan namelijk op zoek naar woonzorgcentra die bereid zijn om erover te reflecteren hoe ze aan de slag gaan met vorming en begeleiding van hun personeel om die zorgrelatie te verdiepen en kwaliteitsvol te versterken. Ook dat traject loopt. We gaan daar extra geld aan besteden om met de sector de goede praktijken te kunnen verruimen.

We zijn ook gestart met een traject, ook goedgekeurd door de regering, om coaches ter beschikking te stellen van onze woonzorgcentra om te werken inzake mondzorg, psychofarmaca en valpreventie en wat daarmee te maken heeft. Ook dat traject is gefinancierd, om ook op dat vlak de competenties van onze residentiële ouderenzorg te versterken. Op die manier proberen we natuurlijk de goede praktijken die er zijn, ingang te doen vinden in het brede verhaal van de iets meer dan achthonderd woonzorgcentra. Natuurlijk zijn er best wel behoorlijk wat goede praktijken. Die zijn gisteren ook voorgesteld, met een aantal goede voorbeelden.

Ik maak een kleine voetnoot. Ik heb natuurlijk gezien hoe dat verhaal nu is vertaald in de media, in termen van romantiek en eenzaamheid enzovoort. Als ik aan de wetenschappers zou vragen of het dat is dat men moet concluderen uit die enquête, dan zullen zij daar toch een veeleer genuanceerd standpunt over innemen. Er zijn scores gegeven op drie items, maar daarmee is natuurlijk niet het thema van de eenzaamheid aangehaald, laat staan het romantisch gehalte van onze woonzorgcentra. U moet dus toch proberen om dat een beetje in zijn basics te begrijpen. We zijn echter op tal van sporen bezig als het gaat over de vraag hoe we van dat woonzorgcentrum een leef- en zorggemeenschap kunnen maken, waarin samen wordt geleefd en dat ook een deel is van wat wij goede zorg noemen. Dat moet natuurlijk passen binnen het globale verhaal, want uiteraard kan je dat niet doen zonder ook te kijken naar personeelsnormen en effectieven, om maar iets evidents te noemen.

Jan Bertels (sp.a): Minister, het staat buiten kijf dat het indicatorenproject, dat een goed instrument is, aangeeft dat de relationele aspecten moeten worden verbeterd. Ik zou het niet verengen – en ik neem aan dat u dat ook niet doet, u hebt nuances aangebracht – tot romantiek of intimiteit. Neen, het gaat veel breder. Het gaat over samenleven, samen omgaan met mensen.

U hebt gelijk dat we moeten gaan van een medisch model naar een welzijnsmodel. Ik zou graag zien hoe we dat concreet in de praktijk brengen en daar nu aan werken. Het kan misschien een mogelijkheid zijn dat u laat evalueren wat het effect is op het gebrek aan zinvolle activiteiten van de hervorming van de animatiesubsidie die u hebt doorgevoerd, waardoor sommigen minder hebben gekregen en anderen meer.

Er is een steeds groter wordend aantal personen die lijden aan dementie. Op welke manier gaat u die bewoners in een woonzorgcentrum betrekken bij een volgende enquête om na te gaan hoe zij de kwaliteit van het leven in een woonzorgcentrum ervaren?

De voorzitter: Zijn er romantische tussenkomsten?

Minister Jo Vandeurzen: Het zijn de romantici die het woord vragen, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord

Freya Saeys (Open Vld): Het gevoel van eenzaamheid is een zeer belangrijk probleem, niet alleen in de woonzorgcentra maar ook bij mensen die alleen thuis wonen. Dat is enorm belangrijk voor de kwaliteit van leven. Wetenschappelijk is bewezen dat alleen al het hebben van een huisdier een belangrijke invloed heeft op de gezondheid van een persoon. Dat zegt al heel veel.

Het is niet alleen een taak van Welzijn, maar eigenlijk van de hele maatschappij. Ook de andere ministers moeten daaraan bijdragen. Open Vld heeft recent nog een conceptnota ingediend met betrekking tot het ondersteunen van een beleid in voorzieningen inzake seksualiteit en om seksualiteit mogelijk maken. 'Donderdag datedag' mag niet stoppen wanneer men naar een ouderenvoorziening gaat.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): U zegt dat het niet gaat over eenzaamheid alleen en dat we niet moeten veralgemenen, maar het gaat wel om vragen die peilen naar sociale contacten, naar het maken van een praatje als men daar behoefte aan heeft enzovoort. Het gaat over hoe ouderen zich voelen.

Er is een rode lamp. Misschien is eenzaamheid een te grote noemer, maar daar slaat het wel op. Licht het voor een deel ook niet aan de vorm van een rusthuis? Een rusthuis is per definitie heel groot omdat er een minimumgrootte is opgenomen in het decreet. Dat zorgt ervoor dat het bijna eilandjes op zichzelf zijn. Als we naar kleinschaligere modellen gaan van rusthuizen in de wijk met minder bewoners, dan krijg je misschien gemakkelijker de familie en de burens binnen en zal de dynamiek en het sociaal contact gemakkelijker zijn. Wilt u onderzoeken of dit een factor is? Bent u bereid om in de hervorming van het Woonzorgdecreet de schaalgrootte omlaag te halen?

De voorzitter: De heer Depoortere heeft het woord.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Ik zal de situatie niet nogmaals schetsen, maar ik wil wel wijzen op de reactie van de christelijke bediendenbond. Die wijst als oorzaak de gestegen werkdruk aan. Onze ouderen worden steeds meer zorgbehoevend. U geeft een mooie opsomming van een aantal trajecten en een aantal interessante studiedagen en ik kan daarin komen, maar eigenlijk draait het zoals steeds om budgetten. Zijn er voldoende budgetten vrijgemaakt om de verzuchtingen van onder andere de christelijke bediendenbond op te vangen?

De voorzitter: De heer Persyn heeft het woord.

Peter Persyn (N-VA): Ik treed mevrouw Saeys bij dat we niet alleen naar de residentiële ouderenzorg moeten kijken maar ook naar de thuissituatie. Nog geen 6 procent van onze ouderen zit in een woonzorgcentrum. De rest blijft zolang mogelijk thuis en kampt met dezelfde problemen van emotionele vereenzaming, gebrek aan sociale contacten, kwaliteit van contacten enzovoort. De minister heeft een grote inspanning gedaan om naar een gelijk speelveld te gaan op vlak van animatiesubsidies. Ik pleit er ook voor om niet alles via formele, reguliere betaalde zorg te organiseren. Er is ook het aspect van de seksualiteitsbeleving. Ook ouderen kunnen vlinders of kolibries in de buik krijgen. Dat verdient extra aandacht. Ik houd een pleidooi om daar een tandje bij te steken. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Griet Coppé (CD&V): Minister, u haalt terecht een interessant thema aan, namelijk het inzetten op coaching van zorgrelaties. Dit gebeurt uiteraard in het zorgethisch denken, maar zal niet op een jaar tijd gerealiseerd zijn. Daarom is

het goed dat minister Gatz aanwezig is. Er zijn reeds verschillende suggesties geopperd. Waarom zou het niet kunnen dat het cultuuraanbod ook beter toegankelijk, haalbaar en betaalbaar wordt in een woonzorgcentrum?

We brengen cultuur in de culturele centra en in de wijken. Dit kan eveneens een belangrijk thema zijn. We moeten, naast de animatiesubsidie, openstaan voor een groter cultuuraanbod. (*Applaus bij CD&V en Groen*)

Minister Jo Vandeurzen: Ik kan veel bedenkingen en suggesties bijtreeden. We mogen al spreken van een inzicht in de residentiële ouderenzorg. We moeten ons denken over goede zorg wat verbreden. Indien we over de vermaatschappelijking van welzijn en zorg spreken, gaat het natuurlijk niet enkel om de vraag of dit in de woonzorgcentra aan de orde is. Dat is een brede vraag voor heel de samenleving. Is er in deze samenleving nog plaats voor kwetsbare mensen naast de hardwerkende Vlamingen? Dit wordt natuurlijk doorgetrokken naar onze residentiële ouderenzorg, waar deuren en vensters wagenwijd moeten openstaan. De woonzorgcentra moeten deel uitmaken van het buurt- en wijkleven.

Er zijn al initiatieven genomen. Ik kan bevestigen dat minister Gatz initiatieven heeft genomen om cultuur in de woonzorgcentra te brengen. Tal van zaken zijn mogelijk. Binnenkort zal het Vlaams Parlement een beslissing nemen over het decreet betreffende het lokaal sociaal beleid. In dit licht moeten we met onze lokale overheden op een andere wijze kijken naar hoe de mensen in een samenleving in en vanuit een woonzorgcentrum op een kwaliteitsvolle manier kunnen worden ondersteund.

Ik ben het hier absoluut mee eens. Dat is een terechte opmerking. We moeten ons heel duidelijk voor ogen houden dat de opdracht niet gering is. We spreken niet enkel over de mensen die nog mobiel zijn en die zich nog kunnen uitdrukken. Een groot gedeelte van onze residentiële ouderenzorg bestaat uit mensen met zware zorgvragen en dementerende personen. Daar ben ik het absoluut mee eens. Ook met betrekking tot deze mensen moeten we met zijn allen, ook met de vertegenwoordigers van de familie, definiëren wat we goede zorg noemen en hoe we die zorg kunnen objectiveren, zichtbaar maken en transparant maken.

De kandidaat-bewoner heeft recht op die informatie. Wat is de zorg waarvoor een woonzorgcentrum staat? Om die reden zijn initiatieven genomen. Kunnen we hiervoor indicatoren ontwikkelen? Kunnen we die indicatoren in onze indicatorenset opnemen? Indien we een kwaliteitskader kunnen creëren voor de zorg voor personen met dementie thuis of in een voorziening kan dat een houvast zijn voor wie de zorg moet organiseren. Daar ben ik het absoluut mee eens. Met dit aspect moeten we zeker rekening houden tijdens de volgende periode.

Mijnheer Bertels, wat de animatiefunctie betreft, zijn we een tijd geleden een project gestart. Samen met een aantal koepels gaan we na hoe die functie momenteel kan worden ingevuld. We denken na over de vraag hoe die functie, gelet op de nieuwe verwachtingen, in de toekomst moet worden ingevuld. Iedereen voelt goed aan dat het een veel breder verhaal wordt. U mag verwachten dat die oefening in 2018 tot een aantal conclusies zal leiden.

Tot slot wil ik nog iets over het personeel zeggen. We hebben uiteraard nooit verborgen dat we in de versterking van het personeel moeten investeren. Indien u de studiedag over zorgethisch handelen had bijgewoond en indien u gisteren de resultaten van de enquête had gehoord, zou u hebben kunnen vaststellen dat er heel goede praktijken bestaan. Er zijn woonzorgcentra die in het huidige stelsel toch als zeer inspirerend kunnen worden beschouwd. Zij hebben dan een heel gedragen visie op goede, kwaliteitsvolle zorg in het woonzorgcentrum. Dit moet ons allemaal aansporen om er een en-enverhaal van te maken. Dat past natuurlijk in de transitie die we met de sector willen maken.

Jan Bertels (sp.a): Allereerst is het voor sp.a geen vraag of er plaats is voor kwetsbare mensen naast de hardwerkende Vlamingen: dat is voor ons absoluut een en-en-verhaal. Er zijn hardwerkende Vlamingen, maar er zijn ook kwetsbare mensen. Als overheid hebben we op dat vlak een taak te vervullen. De kwaliteit van de zorg is voor iedereen belangrijk en moet worden gegarandeerd.

De gisteren voorgestelde indicatoren hebben betrekking op de woonzorgcentra, vandaar dat ik nu een actuele vraag over de woonzorgcentra heb gesteld. Het is evident dat dit voor de brede zorgsector geldt. We moeten leren uit die positieve en negatieve indicatoren.

De rusthuizen moeten dus meer aanbieden dan minimale medische zorgen. Ze moeten ook voorzien in een zinvolle dagbesteding. Ze moeten duurzame sociale relaties bevorderen. We blijven erop hameren dat er voor al onze ouderen kwalitatieve, betaalbare zorg moet zijn. Het woonzorgcentrum moet een plek zijn waar het, om het cru te formuleren, aangenaam vertoeven is op het einde van het leven. Het personeel moet tijd hebben om een babbeltje te slaan.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de uitnodiging van Lance Armstrong voor de Ronde van Vlaanderen 2018 en de reactie ter zake van de minister

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik heb lang getwijfeld om deze vraag hier vandaag te stellen, omdat ik wel besef dat ik me op glad ijs begeef en ik ook wel weet dat de meningen in Vlaanderen, niet alleen in het halfrond, maar ook bij wielerminnend Vlaanderen, sterk verdeeld zijn. Toch sloeg het bij iedereen in als een bom dat Lance Armstrong, zevenvoudig tourwinnaar, werd uitgenodigd als eregast op de Ronde van Vlaanderen. Hij zou er de avond voor de wedstrijd een lezing geven en hij zou ook meedelen in een van de volgwagens. Zeggen dat hij niet als officiële eregast zou aanwezig zijn, klopt dus niet. Belangrijk om weten is dat Lance Armstrong als dopingzondaar al zijn tourzeges en al zijn overwinningen sinds 1988 werden afgenomen en dat hij levenslang geschorst is.

U hebt gezegd dat dit een mooie marketingstunt, maar toch een verkeerd signaal en een slecht idee was. Kunt u dat verder toelichten? Hoe staat dat ten opzichte van uw beleidsbrief, waar u toch een groot hoofdstuk aan antidopingbeleid wijdt?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik kan alleen herhalen wat ik heb gezegd. Economisch gezien is het een zeer goede marketingstunt en ik heb er ook geen probleem mee dat Armstrong wordt uitgenodigd voor een studiedag. Ik heb er geen probleem mee mocht hij anoniem een koers volgen. Ik heb er wel een probleem mee als hij de affiche wordt, als hij, zoals u zei, de eregast is van een ronde, waarbij de indruk wordt gewekt dat zijn dopingverleden niet belangrijk is. Dat is voor mij werkelijk een verkeerd signaal aan iedereen die voor cleane, zuivere sport is.

Ik heb Wouter Vandenhaute daar ondertussen over gesproken. Hij begrijpt mijn reactie. Ondertussen heeft hij verder gecommuniceerd dat voor hem Armstrong geen eregast is en alleen komt voor die studiedag.

Wat de subsidies voor de koers betreft, hebben wij subsidies voor de zes koersen van Flanders Classics. Wij koppelen daar ook activiteiten aan om niet alleen de supporters langs de weg te kunnen hebben en de koers te kunnen organiseren, maar ook om er

de breedtesport aan te koppelen, omdat de Ronde van Vlaanderen voor veel Vlamingen de start is om hun fiets opnieuw van stal te halen en de weg op te gaan.

Voor mij – en dat weet u als regelmatige bezoeker van de commissie Sport – is dat nog altijd een belangrijk aspect. Die honderdduizenden supporters en duizenden wielertoeristen die geïnspireerd worden door de Ronde van Vlaanderen, moeten niet op een of andere manier worden gestraft voor het feit dat Lance Armstrong naar die studiedag komt en er verkeerdelijk een signaal wordt gegeven dat hij eregast is van de Ronde. Die subsidies ga ik dus in elk geval bewaren voor het sportieve luik en voor het opentrekken naar de breedtesport. Wat mij betreft, blijft het antidopingverhaal een zeer belangrijk verhaal. Uiteraard zal ook op de Ronde van Vlaanderen de nodige dopingcontrole gebeuren. Daar wordt niets aan veranderd.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik zit op dezelfde golflengte. Ik heb ook geen probleem met het feit dat Lance Armstrong hier in Vlaanderen zou komen spreken op een of andere academische zitting, maar, zoals een professor-doping-specialist zegt, heeft Lance Armstrong, in tegenstelling tot andere topsporters die op doping werden betrapt, nog nooit of te nimmer zijn excuses aangeboden. Vandaar natuurlijk mijn bezorgdheid. Ik wil dit ook niet op de spits drijven en ik begrijp wel dat Wouter Vandenhaute nu zegt dat Armstrong er niet zal zijn als eregast, maar ondertussen is de publiciteit natuurlijk wel gemaakt. Ik zou u dan ook willen vragen om inderdaad verder in te zetten op ons antidopingbeleid. Ik sta hier niet te pleiten om de subsidies af te schaffen, want die zijn niet bedoeld voor de komst van Lance Armstrong, maar voor de sporters en de liefhebbers in het algemeen, en voor topsportevenementen, maar misschien kunt u, als u aanwezig bent op de Ronde van Vlaanderen, waar u meestal ook een eregast bent, Lance Armstrong even wijzen op ons antidopingbeleid.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, als wielervriend viel het nieuws mij toch enigszins zwaar. Studiedag? Ik weet niet goed wat die man op een studiedag komt doen. Het is iemand die zeer nefast geweest is voor de wielersport en niet enkel vanwege de doping maar ook om de behoorlijke intimidatie van zijn collega's in het peloton, waarvoor hij bekend stond. Ik hoop dat u uw aanwezigheid daar te baat neemt om eventueel zelfs een publiek statement te maken over het feit dat het toch wel zeer merkwaardig is dat een van de mooiste koersen in Vlaanderen, de Ronde van Vlaanderen, waarvan u zelf en ik ook wel al eens een stuk hebben gereden, nu op die manier in de 'picture' komt. Ik moet eerlijk zeggen dat ik het maar zeer matig kan appreciëren, en met mij heel wat wielervrienden. Misschien moet u een stap verder gaan. Ik vraag me trouwens af over wat die studiedag zal gaan, maar goed. Misschien moet u maar een publiek statement maken dat het toch wel zeer jammer is dat zo iemand daar ter plekke is.

De voorzitter: De heer Wynants heeft het woord.

Herman Wynants (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik kan me aansluiten bij het antwoord van de minister en ik vind het zelf ook geen goed signaal. Hij komt dus spreken op de Tour of Flanders Business Academy. Misschien is dat het moment om me af te vragen of er ook een bescheiden en nederige versie van Lance Armstrong bestaat. *(Opmerkingen)*

We hebben al onmiddellijk een antwoord. Maar je weet dat nooit. Het enige wat belangrijk is op die commissie, als er iets kan worden gezegd over hem, moet hij zelf zeggen. Hopelijk kan het in die richting gaan. Daarom blijf ik aan de minister vragen om blijvend sterk in te zetten op dopingcontrole en dopingpreventie, zowel in Vlaanderen als in WADA. U zou daar meer respect krijgen als u als internationale man daar alleen voor de economische dingen verzekerd bent en zelfs voor de Europese economie wat betreft WADA dus ons lid bent. Ik denk dat u daar wat

meer respect mag hebben in plaats van u met dergelijke zaken te moeten bezighouden. (*Applaus bij de N-VA, CD&V, Open Vld en Groen*)

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, ik kan me aansluiten bij de laatste opmerking van collega Wynants. Ik vind dat u, Philippe Muyters als persoon, daar een mening over kunt hebben en mag hebben. Ik heb die persoonlijke mening zelf ook. Ik vind dat persoonlijk een zeer ongelukkige beslissing, maar communicatief is het een meesterzet, want we zijn er toch maar weer over aan het spreken. Maar als minister van Sport Muyters vind ik dat u op beleidsmatig vlak hier heel weinig rond kunt doen.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Voorzitter, minister, het gaat hier over de verregaande en georganiseerde manier waarop Armstrong niet alleen zelf een dopingzondaar is, want dat is hij, maar hij is ook niet alleen, maar hij heeft tegelijkertijd daar anderen bij gesleurd. Het gaat ook over die omerta die hij daarvoor heeft afgedwongen, tot zelfs het proberen breken van de carrière van bepaalde anderen. Dan kan men natuurlijk niet anders dan die uitnodiging ten stelligste afkeuren. Met sportiviteit of een echte sportman heeft dit niet veel te maken.

Aan de andere kant is het wel zo dat de heer Vandenhautte onderstreept dat hij niet als eregast wordt uitgenodigd en dat dit zou gebeuren in de marge van de ronde. Ik denk dat wij kunnen zeggen dat dat een spijtig signaal is, maar daar stopt het ook, want veel meer heeft men daar niet over te zeggen.

Minister Philippe Muyters: Ik zal eerst reageren op wat de heer Poschet zegt. Ik vind dat ik wel iets kan doen, en dat heb ik gedaan, namelijk opnieuw een signaal geven. Het is ook overal opgepikt, op radio, tv en in kranten. Het signaal is dat voor mij een dopingzondaar als gezicht voor een Ronde van Vlaanderen geen goede combinatie is. Mocht hij op een studiedag komen, dan zou ik misschien nog gaan, maar nu ga ik niet omdat ik die link niet goedkeur. Ik zal dus ook niet gaan naar die studiedag. Collega Wynants, ik weet niet wat hij gaat zeggen, maar ik ga er ook niet naar luisteren. Mijn signaal is duidelijk: we moeten de doping weg hebben en weghouden van de koers en van elke andere sport.

Een sport die met doping te maken heeft gehad en soms nog heeft, zoals het wielrennen, zou zich daar echt voor moeten hoeden. Ik heb aan mijnheer Vandenhautte gezegd dat ik het niet kon appreciëren dat ik tevoren niet was gecontacteerd als lid van de Foundation Board van WADA, als iemand die al heel lang bij WADA is aangesloten en daar internationaal actief mee bezig is. Dat hij zo iemand met een internationale uitstraling naar Vlaanderen uitnodigt zonder dat we daar even contact over kunnen hebben om de pro's en de contra's samen te overwegen, heb ik ook niet geapprecieerd. Dat heb ik ook gezegd aan Wouter Vandenhautte.

Mijnheer Poschet, dat zijn toch zaken die ik kon doen en die heb ik ook gedaan. Moet ik daarop beleidsmatig reageren? Dat vind ik niet, want dan straf ik die honderdduizenden supporters, dan straf ik de mensen die hun fiets van de stal halen en de breedtesporters die de kilometers van de Ronde rijden, en dat is niet de bedoeling. Dat wil ik echt niet doen.

Mijnheer Rzoska, u zegt dat ik een publiek statement kan maken. Dat heb ik duidelijk gedaan. Ik zal niet aanwezig zijn op die studiedag. Als ik ervoor word uitgenodigd, zal ik het stuk van de Ronde met Armstrong niet meefietsen. Ik ga me ver weg houden van Armstrong. Ik heb in combinatie met de Ronde niets te zoeken bij Lance Armstrong.

U zei dat ik misschien excuses kan afdwingen. Wel, Lance Armstrong moet zelf weten of hij dat wel of niet moet doen. Bij mij zouden ze in elk geval gepast zijn. Mijn dopingbeleid zal op geen enkele manier worden aangetast door het wel of niet komen van Armstrong. Integendeel, het zal nog duidelijker zijn dat we dat antidopingbeleid blijven voeren in Vlaanderen. *(Applaus)*

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik heb niet gesproken over het afdwingen van excuses. Ik heb alleen gezegd dat het misschien wel de gemoederen zou bedaren, mocht Lance Armstrong zijn excuses aanbieden voor zijn dopinggebruik.

Mijnheer Poschet, ik vind uw tussenkomst een beetje vreemd als u zegt dat de minister hierover niks kan vertellen. Er is het antidopingbeleid, dat straks zal worden besproken in de beleidsbrief.

Collega Bajart, Lance Armstrong in de marge van de Ronde van Vlaanderen: dat zal nu toch niet meer lukken na alle commotie die hierover is geweest.

Minister, ik sta op één lijn met u als ik met mijn actuele vraag niet de sporter, de liefhebber in een slecht daglicht wil stellen. U zult niet aanwezig zijn op die lezing, maar ongetwijfeld zult u op het podium staan. Misschien kunt u op dat podium een statement maken. Terwijl u daar toch staat, kunt u er misschien voor zorgen dat Vlaanderen als land meer tot uiting komt in heel de wereld. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de activiteiten bij het wijk-werken en het ontslag van PWA-medewerkers

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Minister, ik ben ontgoocheld. In de commissie Economie hebt u, bij het hervormen van het plaatselijk werkgelegenheidsagentschap (PWA) tot wijk-werken, tot vijf keer toe op de vraag van de leden van de commissie geantwoord dat diegenen die nu in het PWA-systeem, zitten in dat systeem zullen blijven zitten. Ik ga ervan uit dat u vandaag nog altijd zegt wat u in de commissie tot vijfmaal toe hebt gezegd. Maar maandagavond ben ik geconfronteerd met PWA-medewerkers die van VDAB te horen kregen dat ze op 1 januari niet meer moeten terugkeren. Ze zijn wenend toegekomen bij hun werkgever, in dit geval een diensten-centrum en een centrum voor volwassenenonderwijs. Er is dan verder gezocht en blijktbaar is de reden dat ze hadden aangegeven dat in hun taakomschrijving ook staat dat ze poetsen. Het gaat bijvoorbeeld over iemand in een dienstencentrum die zorgt dat de middagmaaltijd er is en warm is. En hij zorgt er ook voor dat de zaal op het einde van de maaltijd wordt opgekuist. Hij had dus aangevinkt dat er werd gepoetst. Hetzelfde deed zich voor in het volwassenenonderwijs. Daar zorgde iemand ervoor dat de refter proper was, dat het materiaal aanwezig was.

Minister, ik ga ervan uit dat dat niet kan. Ik ga er ook van uit dat u VDAB daarover zult aanspreken en dat u zult zeggen dat de huidige PWA-medewerker na 1 januari nog dezelfde taak kan uitvoeren. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik blijf bij het standpunt dat ik steeds heb verkondigd, daar mag u op rekenen. Dat werd ook met VDAB doorgesproken. Er is ook geen enkele andere communicatie. Iedereen met een PWA-statuuut kan overstappen naar wijk-werken met dezelfde rechten en plichten, maar daarom niet met dezelfde taken. Dat is iets anders, maar wel met dezelfde rechten en plichten.

Dat betekent: niet beperkt tot één jaar. Al die aspecten blijven dezelfde als die van de PWA'er.

Poetsen is een speciaal geval. Poetsen mocht niet volgens de oude wetgeving van de RVA. Op de lijst van PWA-activiteiten was poetsen niet toegestaan door de RVA. Toen werd amper of niet gecontroleerd. In maart hebben we aan de PWA-vzw's gevraagd welke taken nu worden uitgevoerd. Ik kan u garanderen dat poetsen daar niet bij stond. Wij hebben dat gevraagd om de lijst te maken die in Vlaanderen zo dicht mogelijk aansluit bij de realiteit, om te zien welke activiteiten de PWA'ers uitvoeren. Poetsen is daar niet bij.

De raad van bestuur van VDAB stelt de lijst op van wat wel of niet kan bij de nieuwe activiteiten van wijk-werken om – en u bent het daar ook altijd mee eens geweest – reguliere activiteiten niet te verdringen, om niet in concurrentie te treden met wat in de privésector wordt georganiseerd. Poetsen staat niet op die lijst.

Wat blijkt nu? Er wordt gesproken met die PWA-medewerkers en ze vinken inderdaad aan dat ze poetsen. Voor mij is een tafel afkuisen na het eten daarom niet poetsen. Dat is een andere zaak. Als men stelt dat de hoofdtaak poetsen is, dan klopt dat niet, dan kan dat niet en dan mag dat niet.

Dat is de informatie die deze mensen kregen. Als men aan mensen zou hebben gezegd dat ze niet meer moeten komen, dan is dat volledig verkeerde informatie. VDAB heeft daarover ondertussen een omzendbrief gestuurd om duidelijk te maken dat iedereen in een PWA-statuuut wijk-werker wordt als hij dat wilt, want misschien wil men ondertussen een andere activiteit uitvoeren, en maximaal wordt ingezet bij dezelfde gebruiker als in het verleden met werk dat op de lijst staat van toegelaten taken. Ik zeg daarmee net hetzelfde als wat ik al minstens vijf keer heb gezegd in de commissie.

Sonja Claes (CD&V): Minister, gisteren is er een bijsturing gebeurd door VDAB nadat we dat gisterenmorgen hebben uitgebracht. Ik ben er ook van overtuigd dat als poetsen een deeltaak is, als fictief voorbeeld neem ik 20 procent, van de opdracht, dat het dan wel moet kunnen.

Ten slotte heb ik de indruk dat als tegen die mensen werd gezegd dat ze niet moesten terugkomen, er een probleem is qua timing. In de VDAB-brief van begin december gaf men aan dat afwijkingen kunnen worden aangevraagd. Ik kan me voorstellen dat voor opdrachten in het dienstencentrum of in het centrum voor volwassenenonderwijs de gemeente een afwijking kan aanvragen. Qua timing zou ik het beter vinden dat men de afwijking zou kunnen aanvragen tijdens het eerste kwartaal zodat remediëring mogelijk is tijdens het tweede kwartaal en dat voor de betrokken PWA'er een andere opdracht kan worden gezocht. Nu is de boodschap dat ze niet meer moeten komen. De taak van het PWA en VDAB bestaat er net in om die mensen een nieuwe opdracht te geven zodat ze die eventueel kunnen opnemen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Ik dank mevrouw Claes voor haar vraag. Minister, u hebt al meermaals onderstreept dat iedereen die in het PWA-stelsel zat niet uit de boot zou vallen. U zegt dat ook vandaag.

U hebt toen de garanties gegeven dat u zich daarvoor zou inspannen. Ik houd u daar ook aan. Het kan niet zijn dat we verhalen horen dat, wegens het aanvinken van een vakje of wat dan ook, mensen het signaal krijgen dat ze niet moeten terugkomen. U schudt nu neen. Ik hoor mevrouw Claes het in haar verhaal toch heel duidelijk zeggen.

Ik wil niet dat we debatten voeren over 'ja maar, ze hadden dat moet aanvinken' of 'zus en zo'. Ik neem aan dat, als u de garantie hebt gegeven dat er niemand

uit de boot valt, u dan ook uw opdracht zult opnemen als minister om ervoor te zorgen dat wat er is gebeurd, niet meer voorkomt. Ik neem aan dat er een oplossing komt voor die mensen, dat zij ook hun taken gewoon verder zullen kunnen blijven uitvoeren en dat iedereen vandaag het signaal krijgt, ook de buitenwereld, dat die mensen niet uit de boot zullen vallen.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Mevrouw Claes, ik denk dat de meeste PWA'ers die overgang van PWA naar wijk-werken zullen maken. Ik denk dat dat zeker zo zal gebeuren. We zitten met die overgangsfase. De minister heeft altijd gezegd dat hij voor de PWA'ers zou zorgen. Daarom hebben we ook een half jaar uitstel gekregen. Ondertussen zijn we meer dan twee jaar bezig met die hervorming.

Ik ben er vast van overtuigd dat VDAB die mensen niet in de steek zal laten. Daar is een duidelijke communicatie voor. Ik maak me echt sterk dat ze niet zonder een job zullen zitten. Zij kunnen via een wijk-werkinitiatief aan de slag of eventueel via een ander activeringsinstrument. Iedereen zal de garantie krijgen om te kunnen wijk-werken, in het beste geval bij dezelfde gebruiker of met dezelfde taak. Zoals de minister zegt, is het afhankelijk van wat is toegelaten op de Vlaamse activiteitenlijst.

Het poetsen is een reguliere arbeidstaak in het normale economische circuit. Dat valt dus eigenlijk niet onder die Vlaamse activiteitenlijst.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik heb begrip voor de vraag van mevrouw Claes. Het is al gezegd, er is een overgangsregeling toegestaan voor wie in het huidige PWA-systeem zit. Dan verwacht men ook terecht dat het niet verkeerd loopt.

Het klopt anderzijds ook helemaal dat poetsen niet thuishoort in het PWA. Dat hebben we al herhaaldelijk ondersteund.

Het is goed dat VDAB ondertussen al geschakeld heeft. Het nieuwe wijk-werken zal in ieder geval vanaf de inwerkingtreding op heel geregelde basis worden gemonitord. Het is dan ook heel hoopgevend dat uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag bleek dat VDAB dit elk kwartaal zal monitoren. Ik kan u dus alleen maar vragen om de vinger aan de pols te houden. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Mevrouw Claes heeft over de hele lijn gelijk. Iedereen die vandaag zegt dat er geen probleem is op het terrein, spreekt niet met het terrein.

Minister, we zijn tien dagen voor de invoering van wijk-werken. Er is chaos. Ik gebruik dat woord niet dikwijls, maar het is er wel. U blijft zeggen dat alles in orde is, maar dat is niet zo. Het aantal vragen dat de besturen krijgen van PWA-gebruikers, van PWA-beambten, is aanzienlijk.

Ik heb zelf het dossier gevolgd in Hasselt. Men is niet klaar. Men geraakt niet klaar, omdat men tegenstrijdige antwoorden krijgt van VDAB, omdat men gewoon niet weet wat de richtlijnen zijn.

U zit al in uw tweede zit wat betreft de invoering van het wijk-werken. U hebt al eens uitstel ingevoerd. U moet naar een derde zit. U moet opnieuw uitstel geven. U moet weer rust geven op het terrein, duidelijkheid verschaffen aan de mensen en ervoor zorgen dat u alles wat u hier in dit parlement heeft beloofd, ook uitvoert.

Wij zullen vandaag alleszins een voorstel van resolutie indienen, met de absolute vraag dat de mensen die vandaag tewerkgesteld zijn binnen het PWA, dat ook

kunnen blijven in wijk-werken in de toekomst. Zo kunnen we in dit parlement tenminste vandaag al een signaal geven dat die belofte kan worden waargemaakt. Maar u moet naar een derde zit. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: U hebt er geen resolutie voor nodig, want iedereen die in het PWA-systeem zit, kan overstappen naar wijk-werken. Iedereen!

En als er een brief gestuurd zou zijn – ik heb er nog geen enkele gezien – om te zeggen dat ze niet meer moeten komen, is dat compleet fout en weet VDAB dat het compleet fout is.

Ik heb de signalen in het weekend gekregen en heb maandag ingegrepen. Er is dus geen resolutie nodig, mijnheer Beenders, want er is ingegrepen. Ik heb geen derde zit nodig. Men weet exact wat er moet gebeuren. De gebruikers wisten ook waar de lijst was. Begin november is de lijst met toegestane activiteiten aan alle gebruikers overgemaakt. Begin november! We zijn eind december. Iedereen kon dus weten welke activiteiten kunnen of niet kunnen. En poetsen *kón* niet en poetsen *kán* niet. En dan kan er niet worden gepoetst.

Maar ú zegt: ze doen misschien 20 procent poetsen en dan doen ze een hoop andere taken. En als al die andere taken op de lijst staan van toegelaten taken, kunnen ze die blijven doen. En dan zal die school of die andere vzw er wel 100 procent van kunnen maken. Er is daarin dus misschien hier en daar een fout gebeurd, maar die heb ik rechtgetrokken. U hebt dat zelf gezegd. Maandag heb ik ingegrepen. Dat is het eerste signaal dat binnen is gekomen. En mijnheer Beenders, ik heb u daarvoor ook niet gehoord, voor alle duidelijkheid. (*Opmerkingen*)

Bij het eerste signaal dat ik heb binnengekregen, heb ik effectief ingegrepen.

Ik vat samen. De gebruikers hebben begin november de lijst gekregen. Elke PWA'er kan wijk-werker worden. 'Je moet niet meer komen' is een compleet verkeerd signaal. Dat is teruggefloten en zal altijd teruggefloten worden. Een brief met afwijkingen kan er in de toekomst komen. Maar ik ben het eens met collega Talpe: de monitoring zal een en ander duidelijk maken, maar poetsen zal voor mij geen uitzondering kunnen zijn, want overal in Vlaanderen zijn er genoeg mensen om te poetsen in de vzw's. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Minister, voor alle duidelijkheid: ik ben geen pleitbezorger voor poetsen binnen de PWA. Ik denk dat poetsen een reguliere taak is. Poetsen kan ook via andere statuten. Daar mag u gerust in zijn. Maar waar poetsen een kleine taak is, zoals ik het ook verwoord heb, moet dat wel kunnen. En daarvoor dienen juist de uitzonderingsprocedures. De gemeenten kunnen vragen om activiteiten toe te voegen aan de lijst.

De bijsturing die u gisteren, en niet maandag, gedaan hebt, is dat de gemeenten nu nog een uitzondering kunnen vragen, voor Kerstmis, en dat ze voor 6 januari dan een antwoord zullen hebben van VDAB. Ik vind dat allemaal heel kort dag. De gebruiker, maar ook de PWA-medewerker, weet daarmee niet waar hij staat. Daarom doe ik een positief voorstel – ik spreek niet over een derde zit –: laat iedereen beginnen, in het eerste kwartaal uitzonderingen vragen en in het tweede kwartaal bijsturingen doen, zodat elke PWA'er tenminste zijn taak kan doen op 1 januari.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Rob Beenders, Yasmine Kherbache, Bart Van Malderen, Imade Annouri, Renaat Landuyt en Joris Vandenbroucke betreffende de invoering van wijk-werken op 1 januari 2018 – 1425 (2017-2018) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Rob Beenders bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Voorzitter, ik vraag het woord bij motie van orde om, zoals ik net heb verteld, bij hoogdringendheid een voorstel van resolutie in te dienen aangaande de invoering van wijk-werken op 1 januari 2018.

De voorzitter: Wij krijgen daar dan de tekst van? Dan zullen we morgen beslissen of er al dan niet een meerderheid is om uw voorstel van resolutie in behandeling te nemen en erover te stemmen.

En dient u dat alleen in, of samen met Groen? *(Opmerkingen. Gelach)*

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een mogelijke nieuwe ingebrekestelling van de minister door de architectenvereniging NAV wegens de aanhoudende problemen met het digitale loket voor bouwaanvragen en het omgevingsloket

ACTUELE VRAAG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de problemen met de digitale bouwaanvraag en het omgevingsloket

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, dit weekend had ik met een aantal vrienden afgesproken om te gaan sporten. Een van die vrienden, een architect, sms-te ternauwernood: "Ik zal er niet bij kunnen zijn, met dank aan het digitaal loket, dat mij eigenlijk al quasi al mijn congé heeft gekost."

Maandag had ik contact met de architectenorganisatie NAV (Netwerk Architecten Vlaanderen). De woordvoerder stuurde mij een aantal screenshots door: een architect die om vijf uur 's morgens nog aan het pogen was om zijn digitale bouw-aanvraag in te dienen, en dat in tijden waarin ministers willen verbieden om mails na het werk te versturen. Er was ook nog een mailtje van uw administratie, die letterlijk aan een architect zei: "Gelieve uw digitale bouwaanvraag buiten de kantooruren in te dienen, want we zitten nu met een piek van maar liefst 750 gebruikers tegelijk, dat zal een beetje moeilijk zijn op dit moment."

Gisteren raakte bekend dat het Netwerk Architecten Vlaanderen (NAV) een ingebrekestelling naar u wilde sturen. Die is ondertussen al ondertekend door 1001 architecten. Er zijn 8000 architecten in Vlaanderen. 1 op 8 architecten ligt daar dus zeer wakker van.

Minister, hoe is het in tijden van virtual en augmented reality, in tijden waarin IT geen grenzen kent, in godsnaam mogelijk dat uw diensten niet in staat zijn om 750 aanvragen in een digitaal loket op een deftige manier te laten verlopen?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, collega's, voorzitter, de heer Ronse zei het al: de vereniging van architecten heeft gezegd dat er op dit ogenblik door de eindejaarspiek heel wat problemen zijn. Het E-peil gaat straks veranderen. Heel veel bouwaanvragen moeten voor 1 januari 2018 worden ingediend. Er zijn op dit ogenblik heel wat problemen met het digitale bouwaanvraagloket.

Aan de andere zijde hebben we sinds 23 januari 2017 ook het omgevingsloket. Daarop werken op dit moment zes gemeenten en alle provinciebesturen. Minister, de vereniging van architecten wil u opnieuw in gebreke stellen vanwege het digitale bouwaanvraagloket. Maar mijn stadsbestuur heeft uw administratie ook in gebreke gesteld. Wij zijn sinds 23 februari 2017 ingestapt in het digitale omgevingsloket omdat toen al de garantie werd gegeven dat het een performant systeem zou zijn. We zijn nu tien maanden verder. We zijn bij ons 180 bouwaanvragen verder. Mijn administratie kan alleen maar zeggen dat wij geen performant digitaal systeem hebben. Wij besteden, in vergelijking met een analoog dossier, veel meer arbeidsuren aan het ingeven van een bouwaanvraag.

Minister, het kan vandaag toch niet meer dat Vlaanderen zoveel problemen heeft met een digitalisering van bouwaanvragen? We zijn er sinds 2013 mee bezig. Sinds februari 2017 moest het al operationeel zijn. We zijn nu eind 2017 en per 1 januari 2018 zal iedereen op het digitale omgevingsloket moeten gaan. Minister, hoe gaat u om met deze kritiek over het falende systeem van het digitale loket?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, we moeten twee verschillende loketten duidelijk uit elkaar houden. Het digitaal loket voor de aanvraag van de bouwvergunning werd tijdens de vorige legislatuur geïnstalleerd. Dat loket verdwijnt over anderhalve week. Dan zal het er niet meer zijn, en moet iedereen een dossier indienen op het omgevingsloket.

Het omgevingsloket start op 1 januari 2018. Er zijn stresstesten op gebeurd, ook nog de voorbije weken. We kennen nu gigantische pieken. Daarnet zaten er 1200 architecten tegelijkertijd op het loket dossiers in te dienen. Dat is gigantisch.

Mijnheer Ronse, het loket ligt niet stil. Gisteren werden 431 dossiers rechtsgeldig ingediend.

We zitten nu wel met een enorme piek. Dat is te wijten aan het feit dat veel architecten hun dossier er nog door willen voordat vanaf 1 januari 2018 de omgevingsvergunning er is. Maar ook de energieprestatieregelgeving (EPB) speelt mee. Die verstrengt enorm. Daarom willen heel wat architecten hun bouwaanvraag erdoor voor 1 januari 2018. Dat zorgt voor die enorme piek. Het loket ligt niet stil, maar je geraakt er heel moeilijk op. Er wordt te veel tegelijkertijd aangevraagd.

Dit jaar werden er 43.000 digitale bouwaanvragen ingediend en behandeld. Het loket werkt effectief. Maar het klopt dat het deze week voor heel wat architecten heel moeilijk is om erop te geraken door die bijzondere piek.

Men heeft de voorbije weken de performantie van het digitale loket niet verhoogd omdat het eind december eindigt. Men heeft alles geïnvesteerd in het omgevingsloket, dat vanaf 1 januari 2018 in werking treedt. Dat zal op een heel andere manier werken. Op basis van de laatste stresstesten, mevrouw Peeters, verzekert men ons dat men daar wel die pieken aankan.

Er is in de loop van november via de Orde van Architecten een brief verstuurd aan alle architecten met de vraag om ervoor te zorgen dat de meeste dossiers

zouden worden ingediend voor 1 december omdat die piek werd verwacht. Er is in die brief uitdrukkelijk voor gewaarschuwd dat er eind december problemen zouden kunnen zijn en dat de capaciteit te nipt zou zijn. Het klopt dat het de voorbije dagen door die grote piek moeilijk liep. Gisteren zijn er 451 dossiers rechtsgeldig ingediend. Nogmaals, het digitaal loket eindigt op 31 december en het omgevingsloket zou volgens mijn diensten die pieken wel aankunnen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, u verwees er zelf naar, er is een nieuwe EPB-wetgeving, er is de omgevingsvergunning vanaf 1 januari 2018. Wat gebeurt er met de architecten die nu dag en nacht voor hun scherm blijven zitten in de hoop dat hun dossier die piek van 1200 aanvragen kan doorstaan en effectief kan worden ingediend? Moeten die mensen, indien hun dossier niet kan worden ingediend, alles opnieuw opmaken volgens de nieuwe EPB-wetgeving en de wetgeving op de omgevingsvergunning? U spreekt over stresstesten, maar ik denk dat het nu vooral de architecten zijn die te kampen hebben met stress. Zelf hebben we nog vanuit het parlement voorgesteld om een taskforce op te richten, we hebben een hoorzitting georganiseerd met de softwareleveranciers en de mensen van de betrokken diensten. Hoe is het mogelijk dat diensten van de Vlaamse overheid in een digitaal loket een piek van 1200 dossiers per dag niet aankunnen?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, een burger die wil bouwen mag niet het slachtoffer zijn van een falende techniek. U zegt dat het DBA-loket een eindig verhaal is en dat we per 1 januari 2018 allemaal actief zullen zijn op het omgevingsloket. Onze ervaring, als proefgemeente, is dat daar vandaag heel veel problemen mee zijn. Als op 1 januari alle 300 andere lokale besturen en alle architecten actief moeten zijn op dat omgevingsloket, vraag ik mij, ongeacht de stresstesten en de capaciteitstesten, toch af of het dan zal werken, vooral omdat we de afgelopen tien maanden continu hebben moeten melden dat er zoveel problemen waren, zoals onvolkomen dossiers, of het feit dat een dossier niet kon worden ingekeken. We vrezen dat die problemen niet verholpen zullen zijn per 1 januari, en daarom stellen we de administratie in gebreke om maatregelen te treffen.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Mijnheer Ronse, we mogen niet alles op een hoop gooien. De kritiek die u hier formuleert, is gericht op de digitale bouwvergunningsaanvraag. Dat is een dossier uit 2013, dat nog geïnitieerd werd door Philippe Muyters.

Het omgevingsloket komt er nu aan. Iedereen is het er hier over de partijgrenzen heen over eens dat de omgevingsvergunning er moet komen. Die revolutie is er nu eindelijk en wettelijk is alles in orde. Twee keer is er uitstel nodig geweest, dat vond ook onze fractie enerverend. Het ging om de lokale softwareleveranciers die niet klaar waren en nu wel zeggen dat ze klaar zijn om alles van start te laten gaan op 1 januari 2018.

Minister, op 1 januari moeten we de start van het omgevingsloket van zeer dichtbij volgen, zodat we kunnen ingrijpen als we zien dat er zaken mislopen. Ik durf te betwijfelen of we daar onmiddellijk de piek zullen krijgen die we nu bij het digitaal loket hebben, maar als het niet goed loopt, moeten we durven ingrijpen en desnoods ook de leverancier voor zijn verantwoordelijkheid stellen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, de Vlaamse overheid staat hier eigenlijk met de billen bloot te kijk als een onbetrouwbare openbardienstverlener, want dat is

zij eigenlijk. U hebt verplichtingen opgelegd, men moet een bouwaanvraag digitaal indienen, maar dan moet het systeem ook werken.

Dat het niet werkt, daar heeft collega Ceyssens gelijk in, is omdat uw voorganger, toenmalig minister Muyters, zich nooit afgevraagd heeft of het ook zou werken als er meer dan één vergunningsaanvraag tegelijk werd ingediend. *(Rumoer)*

Mijnheer Diependaele, we hebben in de commissie vastgesteld dat dat zo is. U kunt nu de bal naar elkaar toe spelen, want ook deze minister, deze regering, heeft het verplicht zonder te kunnen garanderen dat het werkt. Ik zou kunnen roepen: chaos! Want het is chaos. Uw website is de gokchinees. Men weet momenteel niet of men een vergunningsaanvraag ingediend krijgt of niet. U moet zich schamen in plaats van hier te zitten roepen.

Ik heb een simpele vraag, minister. Als in januari iedereen in het nieuwe systeem van de omgeving moet stappen, zult u opnieuw een toevloed krijgen. Kunt u aan al die burgers die op de diensten van de Vlaamse overheid rekenen, garanderen dat het dan gaat werken? Of wordt het weer een loterij of men al dan niet een vergunningsaanvraag kan indienen? Zal men in het systeem geraken? Gaat de Vlaamse Regering er na vele jaren, mijnheer Diependaele, wetende dat het niet werkt, iets aan doen?

Of het nu minister Muyters is die bevoegd is of u, minister Schauvliege, een van u – in dit geval u beiden, want u zit samen in de Vlaamse Regering – is aan de burger verplicht om het op te lossen. *(Applaus bij sp.a)*

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Tobback, u spreekt over een gokchinees. Ik wil herhalen dat er gisteren op één dag tijd 451 digitale bouwaanvragen werden ingediend. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Vandaag staan er 1200 op, mijnheer Tobback, gisteren niet. Die dossiers zijn rechtsgeldig ingediend. Het loket werkt. Maar het klopt dat men soms heel lang moet wachten omdat er inderdaad een grote piek is. Ik zal nog eens herhalen dat er vanuit de diensten een brief vertrokken is naar de architecten om hen daarvoor te waarschuwen en te vragen dat ze hun dossiers zouden indienen voor 1 december omdat er in december een toevloed aan dossiers zou zijn.

Ik ben het natuurlijk absoluut eens met de heer Ronse, mevrouw Peeters en de heer Ceyssens dat we de burger en de architect niet kunnen laten opdraaien voor een loket dat inderdaad die piek niet aankan. U weet dat we met ons allen – dat is hier goedgekeurd – hebben gezorgd dat er een mogelijkheid is om de aanvraag op een andere manier in te dienen als er met het omgevingsloket technische problemen zijn. We garanderen zo dat de burger of architect niet het slachtoffer wordt.

Axel Ronse (N-VA): Collega Ceyssens en collega Tobback, onze architecten hebben absoluut geen nood en geen zin in politieke spelletjes van: 'Aan welke minister ligt het nu?' Zij hebben nood aan parlementsleden die, net zoals ik, al drie en een half jaar in de commissie vragen aan de minister naar de stand van zaken van de digitale bouwaanvraag, naar hoe dit kan verbeteren, die software-specialisten hebben uitgenodigd, die zichzelf hebben verdiept in de wondere wereld van ICT, met weinig succes tot op vandaag nog altijd, en die effectief dat spel gaan controleren.

Ik ben blij dat die digitale bouwaanvraag binnenkort verleden tijd is. Minister, ik hoop echt dat we u geen derde zit gaan moeten geven om die omgevingsvergunning nog een keer uit te stellen. U zegt van niet en u zegt dat u gaat voor 1 januari. U neemt wel al een beetje voorbehoud door te zeggen dat, als het dan niet lukt, het analoog mag worden ingediend. Ik denk dat we dan radicaal digitaal moeten gaan en dat we het ons absoluut niet kunnen permitteren om, na u nog

een jaar uitstel gegeven te hebben, aan de architecten te zeggen dat ze het nog voor een deel analoog moeten doen omdat het niet werkt. Dat spel moet gewoon marcheren. *(Applaus bij de N-VA)*

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik twijfel absoluut niet aan uw goede bedoelingen. Ik twijfel ook niet aan de goede bedoelingen van uw administratie, maar we moeten vaststellen dat er vandaag de dag een digitaal systeem is – we hebben er al 4,7 miljoen euro voor neergeteld – met heel veel gebreken.

We kennen allemaal de slogan 'Vlaanderen Radicaal Digitaal'. Ik denk dat er dringend een tandje bij moet worden gestoken. Ik blijf ervoor pleiten: een burger of een architect die een bouw aanvraag wil indienen, mag niet de dupe zijn van een falend technisch systeem. Ik denk dat er dringend verandering in moet komen. Minister, ik wil opnieuw de suggestie geven om misschien een noodmanager of een turbomanager aan te stellen die ervoor kan zorgen dat het straks allemaal optimaal werkt. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het betalend aanbieden van voetbalbeelden door de VRT via zogenaamde near live clips

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, sinds kort biedt de openbare omroep de mogelijkheid aan om via een sport- en voetbalapp goals en belangrijke momenten in een wedstrijd meteen te bekijken. Daarvoor heb je wel een seizoenspas nodig van 3,5 euro. Dat is natuurlijk geen groot bedrag, maar het initiatief op zich is wel opmerkelijk omdat nu voor het eerst een deel van het aanbod van de VRT-nieuwsdienst tegen betaling wordt aangeboden voor het op open net te zien is. Tot op heden werd het nieuwsaanbod altijd gratis ter beschikking gesteld.

Wij vragen ons dan ook af of het VRT-initiatief strookt met de beheersovereenkomst die toch vraagt dat de openbare omroep een rol speelt in het media-ecosysteem. Het moet dat systeem versterken maar niet concurreren met initiatieven die ook al bestaan bij de commerciële spelers, laat staan, initiatieven na-apen die al bestaan. Ik denk bijvoorbeeld aan Het Laatste Nieuws, die dat ook al hebben.

Minister, wat vindt u van het nieuwe VRT-initiatief waarbij een deel van het sportnieuws nu tegen betaling wordt aangeboden voor het op open net te zien is?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik probeer op een rijtje te zetten hoe een en ander ontstaat. Er is de Profliga van de Koninklijke Belgische Voetbalbond die de uitzendrechten van haar matches verkoopt. Zij doet dat aan de meestbiedende, die de wedstrijden dan live kan brengen, maar daar gaat het hier niet over. Zij heeft ook nog een aantal afgeleide rechten aan andere partijen zoals in dit geval ook de VRT, om te zeggen dat men op maandagavond een programma kan uitzenden, gekend onder de naam Extra Time, waarin een aantal beelden kunnen worden gebruikt. Men kan ook online – voorzitter, excuus voor het Nederlands – delayed clips, uitgestelde clips, brengen die dan op de wednesdaydag, na 23 uur als de wedstrijd is afgelopen, met een beperkte tijd mogen worden uitgezonden.

Die near live clips, die dus bijna live zijn, dat is een nieuwigheid. Die kan men eigenlijk nog tijdens de wedstrijd uitzenden, maar zeer kort, waarschijnlijk om een voetbaldoelpunt te tonen en dergelijke meer.

Nu, het is de profliga die zelf aan haar contracterende partijen, zoals de VRT, oplegt dat betalend in de markt te zetten, omdat de profliga het verschil tussen gratis kunnen kijken naar een livewedstrijd, natuurlijk op voorwaarde dat men een abonnement heeft bij een dienstenverdelers of een andere zender, en uitgesteld kijken, zelfs al is dat near live, groter wil maken. Met andere woorden, het is een contractuele verbintenis waaraan men zich moet houden en die in die zin meer dan we zouden denken lijkt op het uitgesteld kijken via Net Gemist, waarvoor op dit ogenblik ook al wordt betaald. Dat is dus wat er is gebeurd. Het is ook de raad van bestuur die daarover gaat, zoals u weet. De beheersovereenkomst stelt dat de VRT een toegankelijk en universeel aanbod moet aanbieden, maar dat ze ook voluit kan gaan voor digitale mogelijkheden. Wat ik u daarnet heb geschetst, past daarin. Indien daar bepaalde spanningsvelden zouden kunnen ontstaan, is het natuurlijk aan de regeringscommissaris en aan de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) om ter zake het nodige te ondernemen. Dat is de stand van zaken vandaag, en ik denk dat het ook niets meer is dan dat.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u zegt dat het een eis is van de profliga. Het is natuurlijk niet aan de profliga om in te grijpen op de beheersovereenkomst van de VRT, als dat al zo zou zijn. Het is een beetje gemakkelijk om te zeggen dat dat contractueel zo is en dat men dat dan ook maar moet doen. U vergelijkt met Net Gemist. De vergelijking gaat natuurlijk niet helemaal op, omdat we daar te maken hebben met dingen die eerst al op open net te zien zijn geweest. Dit geval is echt wel een precedent. Het gaat over dingen die niet op het openbaar net zijn geweest, zaken ook van de nieuwsdienst, wat bij Net Gemist ook niet altijd het geval is, het gaat daar ook over fictie. Die discussie hebben we hier vroeger ook al gehad, met previews enzovoort. We mogen dat dus niet allemaal op een hoopje gooien, denk ik. Het gaat om iets dat nog niet op open net is geweest en op die manier achter de betaalmuur – het klinkt wat zwaar – wordt getoond. Uiteraard is dat niet van dien aard dat men de commerciële concurrent gaat doodknippen met dat initiatief. Daar zijn we het over eens. Maar toch, het is een precedent, en in die zin vraag ik me af of het een verstandige zet is van de VRT.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Voorzitter, ik wil de collega bedanken voor de interessante vraag. Het is inderdaad de eerste keer dat dit gebeurt, maar ik dacht dat we dit, met de beheersovereenkomst die nu geldt, nu net mogelijk hebben willen maken. Aangezien daar blijkbaar toch een grote eensgezindheid over is in de raad van bestuur, ga ik mij nu ook niet uitspreken over die kern van de zaak, maar wel over het andere punt dat werd aangehaald, of het allemaal wel marktconform is. We gaan nu niet over een halve euro struikelen. Bij de VRT hebben ze er wel een draai aan gegeven: ze zeggen dat het bij hen iets goedkoper is dan bij Het Laatste Nieuws, maar dat dat komt omdat ze pas midden in het seizoen zijn kunnen starten. Minister, dan zou ik toch willen vragen dat u minstens aan de VRT vraagt dat ze bij het nieuwe seizoen toch echt volledig marktconform is en toch het liefst niet onder de prijs van de private sector zit. Ik stel ook voor dat we deze hele kwestie misschien over een jaartje of zo eens evalueren, want het is inderdaad iets nieuws.

De voorzitter: Mevrouw Segers, u wilt zich ook aansluiten bij die interessante vraag?

Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Voorzitter, uiteraard is het een interessante vraag, want het gaat over de opdracht van onze openbare omroep. Voor onze fractie is het belangrijk dat die zo sterk mogelijk is en dat die er voor alle Vlamingen is. De Vlaming betaalt ook, via zijn belastinggeld, voor die openbare omroep, weliswaar

een zeer bescheiden bedrag op jaarbasis. Voor onze fractie is het echter een heel belangrijke zaak dat alle content van de VRT beschikbaar is voor alle Vlamingen. Wij zien niet graag zaken achter de betaalmuur verdwijnen. In dit geval, met die app, die inderdaad een precedent is, zijn we van mening dat dit gewoon overbodig is. De VRT doet het zeer goed als het gaat over het naleven van de beheersovereenkomst inzake sport. Wij zien het nut hiervan niet in, en we gaan ervan uit dat de VRT maar sterk genoeg moet zijn om ter zake over dat contract met de profliga te kunnen onderhandelen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Mijnheer Vandaele, ik vind dit een buitengewoon interessante vraag, vooral omdat het de laatste van het jaar was, en dat strekt u helemaal tot eer.

In alle ernst, het is een symbolisch verhaal. Ik heb er heel veel moeite mee dat de VRT hier een betalende dienst van maakt. Ik zou bijna zeggen: laat het gewoon aan de commerciële zenders. Dat zij daar op bieden, is goed. De gewone nieuwsgaring – dus ook voetbalgoals – moet principieel gratis zijn.

Minister, ik heb een compromisvoorstel. Stel dat er 100.000 Vlamingen intekenen aan 3,5 euro, dan hebben we 350.000 euro. Laat ons dat toewijzen aan De Warmste Week.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Het is een beetje een non-discussie, aangezien dit gewoon een contractuele bepaling is. Ik ben het wel eens met de redenering dat je niet mag concurreren met de private sector. De vraag kan worden gesteld of dit een opdracht is van de VRT, maar dan geldt dat voor een heleboel.

Ten eerste vind ik dan dat we niet moeten bieden op de populaire sporten die een meerwaarde zijn voor de private sector. De VRT kan dan gewoon in de nieuwsuitzendingen de uitslagen weergeven, zonder noodzakelijk programma's te organiseren die concurrentie kunnen betekenen voor andere zenders uit de private sector die daar inkomsten uit kunnen krijgen.

Ten tweede gaat dit over een contractuele bepaling die door de beheersovereenkomst mogelijk is.

Ik vind de discussie over welk geld we geven aan de erediensten die worden uitgezonden veel interessanter, maar dat is waarschijnlijk mijn persoonlijke mening.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ja, ja... Ik zal bij de zaak blijven.

De profliga is een machtige contractant. De profliga bezit een product dat veel mensen willen zien. De profliga onderhandelt zonder aanzien des persoons en maakt vanuit haar perspectief geen onderscheid tussen publieke en private omroepen. Wanneer de profliga zegt dat alleen onder die voorwaarden die uitzendrechten kunnen worden verkregen, dan is dat zo en dan is het alles of niets. Alle bedenkingen die wij hier politiek kunnen maken, tellen niet in een contractuele relatie. Het is alles of niets. U moet zich daar een gedacht van maken. Ofwel mag de VRT uitzendrechten krijgen voor het voetbal, en dan horen daar dergelijke nieuwe elementen bij, ofwel mogen ze dat niet. Ik raad u aan om daar tijdens de kerstdagen eens over na te denken.

Ik denk wel dat de VRT omzichtig moet omspringen met de tarieven die zij in dezen bepaalt. Men heeft mij gezegd dat op het einde van het seizoen een evaluatie

zal gebeuren van deze nieuwe beslissing. Mijn eerste reactie was en is nog steeds ook of het niet raadzamer is om hetzelfde tarief als de private marktspelers te hanteren. Dat zou wellicht beter zijn. Ik vraag nog een grotere omzichtigheid om dat te bekijken. Laten we de evaluatie binnen de openbare omroep afwachten.

Verder denk ik dat we hier zitten met een activiteit die in elk geval niet onmogelijk is in de beheersovereenkomst.

Wilfried Vandaele (N-VA): Of het letterlijk in de beheersovereenkomst staat of niet, tot daar. Hier is in elk geval al duidelijk en ettelijke keren, ook in de aanloop naar beheersovereenkomst, gezegd wat wij verwachten van de openbare omroep. Die betaalmuur is al jaren een gevoelig punt. Het argument dat de profliga het wil en dat het dan maar moet gebeuren, vind ik de kar voor het paard spannen. Dat is te gemakkelijk. Dat betekent dat, als een contractant zegt iets op een bepaalde manier te willen, dan alle regels aan de kant worden geschoven om het op die manier te doen. Dat is natuurlijk onzin.

Dit is geen wereldschokkende zaak, daar zijn we het allemaal over eens, maar het is een precedent, een voorbeeld waar de VRT een grijze zone opzoekt. We zien dat de openbare omroep dat heel vaak doet. Men doet dingen waarvan men weet of zou kunnen weten dat het parlement die niet graag ziet gebeuren. We hebben daar al vele voorbeelden van, en dit is er weer eentje.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Soens, Katia Segers en Güler Turan betreffende de recente ontwikkelingen in Polen en de verdediging van de Europese waarden en fundamenteën, in het bijzonder de rechtsstaat met zijn scheiding der machten – 1423 (2017-2018) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het reglement van het Vlaams Parlement heeft mevrouw Soens bij motie van orde het woord gevraagd.

Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Voorzitter, ik zou namens mijn fractie willen vragen om het voorstel van resolutie van mevrouw Segers, mevrouw Turan en mezelf betreffende de situatie in Polen bij hoogdringendheid aan de agenda toe te voegen. Het voorstel van resolutie is deze middag ingediend.

De voorzitter: Deze tekst wordt straks rondgedeeld. Ik stel voor dat we ons morgen over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018**– 14 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3****ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018****– 15 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 9-Bijlagen****ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018****– 1313 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 9****Algemene bespreking** (*Voortzetting*)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018.

Landbouw en Visserij

De voorzitter: We bespreken nu het onderdeel Landbouw en Visserij.

De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, ongeveer een jaar geleden heeft de heer Veerman in de commissie Landbouw het volgende gesteld: "Op dit ogenblik waait in Europa een koele, volatiele wind over de velden en doorheen de stallen." De vraag die in mijn ogen onmiddellijk voorligt, is natuurlijk hoe het toekomstig Europees landbouwbeleid hierop een antwoord zal bieden.

Uit de eerste plannen die Europees commissaris Hogan heeft bekendgemaakt, blijkt alvast dat hij de lidstaten meer ruimte wil geven om regionale accenten te leggen. Wij willen geen eenheidsworst, maar rekening houden met de eigenheid van het dichtbevolkte en verstedelijkte Vlaanderen. Dat is steeds ons uitgangspunt geweest. Daarnaast blijven we echter pleiten voor een gelijk speelveld. Er mag voor onze landbouwers geen concurrentievervalsing ontstaan ten gevolge van soepelere productievooraardelen in de ene lidstaat en een strengere reglementering in de andere lidstaat. Er moet uiteraard bijzondere aandacht worden geschonken aan de instroom, aan de bedrijfsovernames en aan de jonge landbouwers. Een faire prijs is eveneens een elementaire waarborg. De kloof tussen de boerenprijs en de consumentenprijs is economisch niet altijd te verantwoorden.

We beschikken in Vlaanderen over krachtige instrumenten en instellingen die we moeten koesteren. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) is een motor voor innovatie en verduurzaming. Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) is de gewaardeerde promotor in binnen- en buitenland van onze kwaliteitsproducten. Het VLAM krijgt hiervoor overigens een grote Europese erkenning. Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) en andere, meer regionale centra vormen een waarborg voor innovatie. Ze kunnen mee een antwoord bieden op de nieuwe uitdagingen. Hierop mag niet worden bekibbeld. Er moet hiervoor voldoende financiële ruimte blijven bestaan.

Tijdens de bespreking van zijn boek 'Wat met ons voedsel?' heeft professor Keulemans van de KU Leuven in de commissie Landbouw gesteld dat de globale doelstelling van landbouw de productie blijft van voldoende voedsel voor de wereldbevolking. Dit moet vanuit een objectieve, wetenschappelijke hoek worden bekeken.

Hierbij moeten emotionele motieven worden geweerd. Hierdoor overstijgen we een aantal begrippen die vaak als tegengesteld worden ervaren, zoals bio-landbouw versus gangbare landbouw, kleinschalige landbouw versus grootschalige landbouw en biodiversiteit versus intensieve landbouw.

De recentste studie van het Departement Landbouw en Visserij, getiteld 'Nieuwe boeren op nieuwe gronden. Op zoek naar een verdienmodel', bevestigt dat onze boeren het voedselprobleem op wereldschaal uiteraard niet zullen oplossen. We stellen echter vast dat ze bijzonder innovatief zijn. Ze slagen erin rechtstreekse contacten te leggen tussen producenten en consumenten. Dit komt het imago van de sector zeker ten goede. Een grotere dialoog tussen deze nieuwkomers en de zogenaamde gangbare boeren kan voor beiden inspirerend werken.

De Vlaamse of Europese landbouwer bestaat niet. De sector is zeer gevarieerd, wat net zijn rijkdom is. In onze resolutie over diversiteit en schaalverandering hebben we gevraagd aan elk verdienmodel aandacht en ondersteuning te schenken en elke managementkeuze te respecteren.

Sleutelbegrippen zijn daarbij: een faire prijs, duurzaamheid – waarbij we in dit containerbegrip wel eens de economische componenten durven vergeten – en rechtszekerheid.

Tot slot, collega's, vergeet nooit dat het gemeenschappelijk Europees landbouwbeleid is ontstaan wegens honger in Europa. Minister, wij ondersteunen uw inspanningen om de land- en tuinbouw in Vlaanderen en in Europa een hoopvol en fair toekomstperspectief te bieden.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): 2018 wordt een belangrijk jaar voor onze landbouw en visserij, zo heeft de heer De Meyer daarnet ook aangestipt. Het zal een belangrijk jaar worden voor onze landbouw en visserij omdat we enigszins duidelijkheid verwachten over de budgettaire impact van de brexit en over de hervorming van het GLB na 2020. Dat zal zeer belangrijk zijn voor de sector.

Rekening houdend met de acute druk van de klimaatdoelstellingen en het op handen zijnde Energiepact, zullen zeer bepalende keuzes moeten worden gemaakt. Zoals de heer De Meyer zei, Europees Landbouwcommissaris Phil Hogan stelt nu reeds een ruime mate van autonomie toe te laten aan de lidstaten en de regio's om een beleid op hun maat uit te stippelen. Laat ons daar nuttig gebruik van maken. Rekening houdend met onze resolutie over schaalverandering die we in dit huis hebben goedgekeurd, kunnen we zo een kader creëren waarin elke landbouwer een model op maat kan uitbouwen. Het vinden van nieuwe combinaties en functies, vaak met maatschappelijke meerwaarde zoals zorg, educatie, natuurbeheer of bijvoorbeeld decentrale energieproductie, zullen cruciaal worden.

Bio- en korte keten worden vaak als zaligmakend alternatief naar voren geschoven, maar dat volstaat natuurlijk niet. We moeten ruimer durven te denken. Daarom willen we vanuit Open Vld een warme oproep lanceren om een volwaardig concept rond stadslandbouw uit te bouwen. Minister, u weet dat enkele dossiers mijn bijzondere aandacht krijgen: het terugdringen van het antibioticagebruik in de vee-teelt, de modernisering van de pachtwet, een evidence-based benadering van ggo's en last but not least, het risicomanagement voor de boeren tegen calamiteiten, zoals hagel, storm of droogte. Realiseer nu die betaalbare weersverzekering waar reeds zo lang sprake van is. Ik voel meer dan ooit dat er een draagvlak en interesse is, zowel vanuit de landbouwsector als vanuit de verzekeringssector, zeker nadat u aankondigde Europese middelen te zullen inzetten als tussenkomst op een verzekeringspremie. Daarom, laat dat niet los en grijp dit momentum.

Een andere gigantische uitdaging is de steeds groter wordende polarisatie in het landbouwdebat. Of het nu gaat over de verhouding landbouw en milieu of landbouw en dierenwelzijn, telkens lijkt men het nodig te vinden om dat in een sfeer van polarisatie, conflict of emotie te doen. Halve waarheden en hele leugens worden daarbij niet geschuwd. Bovendien spelen ook vaak verborgen agenda's mee. Ik vraag me bijvoorbeeld af als bepaalde organisaties schendingen van dierenwelzijn aanklagen via officiële kanalen, het dan nog gaat om het dierenwelzijn of om een aanval op onze vleesconsumptie.

De oplossing is nochtans vrij eenvoudig: een open en eerlijke dialoog! Enkel zo is er ruimte voor nuance, begrip en tijd om elkaars verschillen te detecteren en tot een gezamenlijk compromis te komen. Een mooi voorbeeld daarvan is onze Vlaamse visserij, waar vissers en natuurverenigingen actief hebben samengewerkt en daardoor een in Europa vrij unieke samenwerking om de visserij te verduurzamen tot stand hebben gebracht.

Minister, als u mijn redenering volgt, dan moet u dat niet alleen staven met woorden maar ook met daden. Toen ik enkele weken geleden in de commissie Landbouw naar uw reactie vroeg op de uitspraken van uw collega van Dierenwelzijn, die de beelden van Animal Rights gebruikte om te stellen dat "dit nu eenmaal het gezicht is van de geïndustrialiseerde landbouw", was ik bijzonder ontgoocheld in u dat u hem, zo kort door de bocht, bijtrad toen hij ervoor pleitte om strengere normen inzake dierenwelzijn op te leggen, en dat überhaupt tegen de bepaling van het level playing field in het Vlaams regeerakkoord in.

Laat het duidelijk zijn: wij hebben geen probleem met strengere dierenwelzijnsnormen wanneer de huidige normen niet voldoende zouden blijken, maar voer die dan niet holderdebolder in en alleen in Vlaanderen, en al zeker niet zonder de sector daarin zelf te kennen en rekening te houden met de nu reeds lopende financieringen die onze landbouwers slechts enkele jaren geleden hebben aangegaan inzake investeringen met betrekking tot dierenwelzijn.

Voorzitter, ik ga afsluiten. Minister, u kent de sector, u gaat vaak op het terrein, en zo hoort het ook. Ik ga er dus ook van uit dat u dergelijke wantoestanden nog nooit hebt kunnen vaststellen en dat u zo kunt oordelen dat de beelden die we te zien kregen, de uitzondering zijn en niet de regel, en dat onze boeren enorm bezig zijn met hun levend kapitaal.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, ik sluit af. *(Opmerkingen)*

Laten we ons optrekken aan de vele goede voorbeelden, want landbouw en visserij gaan wel degelijk hand in hand met duurzaamheid, milieu, natuur en dierenwelzijn.

De voorzitter: Hand in hand, kameraden.

De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Mijnheer Vanderjeugd, u stelt mij toch een beetje teleur en u maakt me toch een beetje ongerust. U erkent blijkbaar niet dat er het afgelopen jaar toch wel wantoestanden aan het licht zijn gekomen in de landbouwsector. U gaat zelfs verder dan nuanceren: u minimaliseert het, u doet of er bijna niets gebeurd is en alles peis en vree is in de landbouwsector. U zegt dat er een dubbele agenda is. Welke agenda het ook is, dat interesseert me niet, de beelden die we gezien hebben, hebben we toch gezien. Kunt u mij toelichten of u dat normaal vindt en we dat maar moeten tolereren?

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Mijnheer Engelbosch, ik heb al in de commissie en hier in het halfroond gesteld dat we het dierenleed absoluut niet tolereren.

Maar het gaat erover dat bepaalde organisaties via officiële kanalen dingen aan de kaak stellen. Er zijn officiële kanalen om dergelijke zaken te melden. Die zaken moeten er echt wel uit. Ik ga akkoord: er zijn ook cowboys tussen die het slecht menen, en die moeten er effectief uit. Maar het gaat mij om het volgende. Er is een officiële instantie waar men dergelijke zaken kan aankaarten. Daar moeten organisaties naartoe gaan en niet via officiële kanalen in de media de dingen te gaan opkloppen en tot een gepolariseerd debat te komen, want daar heeft niemand baat bij. Dat is mijn punt. Daarmee wil ik afsluiten. We verdienen in deze sector een eerlijk debat. Minister, daar hebt u een sleutelrol in. Waak over een eerlijke dialoog en zorg dat polarisatie geen ruimte krijgt in ons landbouwbeleid. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, mijnheer Vanderjeugd, ik weet niet of ik uw laatste intentie helemaal zou kunnen invullen. Ik zal mijn best doen om niet te polariseren.

Minister, ik wil een paar facetten uit het beleid uitlichten en mijn bekommernis uiten over een aantal facetten. Het eerste is dat van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Dat is een uitdaging voor de komende jaren. Dat is nu volop bezig. U zult straks mee onderhandelen in Europees verband over dat GLB. Ik wil daarover een statement maken.

Minister, er komt meer ruimte voor de Europese landen, er komt meer beleidsruimte voor Vlaanderen om een eigen vorm te geven aan het landbouwbeleid. Of dat goed is, laat ik nog even in het midden, maar laat ons de gelegenheid gebruiken om meer gerichte geoormerkte steun in dat GLB vrij te maken voor de inspanningen die landbouwers doen op het vlak van verbetering van biodiversiteit, leefmilieu, echte vergroening na het negatieve rapport ter zake, bijzondere teelten en kweekmethoden, inspanningen op het vlak van dierenwelzijn en natuurbeheer. Dat is de uitdaging waarvoor we staan: geen blinde steun, daar zijn we voorbij, maar gerichte geoormerkte steun die de landbouwers helpt om problemen op te lossen waar zij vaak niet eens persoonlijk verantwoordelijk voor zijn. Dat zou een eerlijke, faire deal zijn. Dan zullen we heel veel landbouwers vinden die bereid zijn om zowel hun economisch doel in hun landbouwbedrijf als ecologische doelen in de samenleving te combineren en ze allebei te steunen.

Minister, daarop doorgaand, wil ik een bekommernis uiten met betrekking tot de biolandbouw. U werkt aan een nieuw strategisch plan biolandbouw. Ik heb u ondervraagd over de subsidiëring voor BioForum, die u de komende twee jaar drastisch vermindert, zeg maar nagenoeg halveert.

Wel, minister, een van de redenen waarom vele landbouwers omschakelen naar biolandbouw, is om zich los te maken uit de verstikkende marktlogica in de gangbare landbouw. Het is een logica die altijd gaat over meer, groter en dus nog veel moeilijker, met heel kleine winstmarges, met verdienmodellen die voor de gangbare landbouw heel vaak problematisch zijn. Meer dan een kwart van de landbouwers heeft een negatief inkomen, heeft dus een tekort en moet zijn spaarcenten aanspreken om met zijn bedrijf te overleven. Die gangbare marktlogica is verstikkend.

Minister, ik vraag u om voor de biobedrijven een extra inspanning te doen, niet alleen om economische, maar ook om ecologische redenen en dat u volop inzet op de ecologische meerwaarde.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Caron, dat is natuurlijk een van de redenen. Ik vind het eigenaardig dat u kritiek hebt op het feit dat we minder centen

laten vloeien naar het BioForum. Een van de redenen waarom we dat doen, is dat we minder middelen geven aan de overhead, maar rechtstreeks aan de bioboer wil laten doorvloeien. We besparen daar niet op. We zorgen ervoor dat het rechtstreeks bij de bioboeren terecht komt zodat hun inkomen terecht en correct is. Eigenlijk wordt u op uw wenken bediend, en toch hebt u er kritiek op.

Bart Caron (Groen): Minister, ik apprecieer dat u meer middelen wil vrijmaken voor het terrein. Dat is wat u wilt doen om ook jonge starters kansen te geven. Dat is prima, maar tegelijk is sensibilisering en ondersteuning van diezelfde landbouwers ook nodig. Vraag het aan de bioboeren of ze het BioForum nodig vinden, vraag aan consumenten of ze betrouwbare bioproducten willen. Daarvoor zijn ze nodig. Er komt 1,25 miljoen euro bij voor VLAM en dat is prima. Laat er ook een beetje bijkomen voor de biosector.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

U hebt drie minuten, mijnheer Sintobin.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, zoals steeds zal ik binnen mijn tijd blijven. Bij mijn actuele vraag daarnet ben ik voor de eerste keer in dertien jaar binnen mijn tijd gebleven. *(Applaus)*

Mijnheer Engelbosch, het is duidelijk dat alle partijen hier begaan zijn met dierenwelzijn. Mijnheer Vanderjeugd, ik moet u wel bijtreden dat de manier waarop bepaalde zaken worden aangeklaagd, misschien niet de juiste is. Wat vooral erg is, is niet het feit dat het wordt aangeklaagd, maar dat een hele sector in een verkeerd daglicht wordt gesteld. Ik ben het met u eens dat er inderdaad gevallen zijn van schending van dierenwelzijn. Ik heb zelf een aantal bedrijven bezocht. Ik verwijs naar het slachthuis Verbist op enkele meters van waar ik woonde en dat ik verschillende keren heb bezocht. Daar heb ik vastgesteld dat er enkele feiten zijn gebeurd die niet door de beugel kunnen, en al zeker niet met het nieuwe maatschappelijke draagvlak voor dierenwelzijn. Maar het is verkeerd dat u telkens opnieuw – u niet alleen, maar verschillende mensen – het aspect van dierenwelzijn misbruikt om een hele sector in een verkeerd daglicht te stellen.

Minister, ik zal niet ingaan op de verschillende aspecten van de beleidsbrief, maar ik wil toch ingaan op het GLB. Het nieuwe GLB brengt toch een aantal nieuwe uitdagingen met zich mee. Veel collega's en ikzelf hebben in de afgelopen jaren gepleit om meer verantwoordelijkheid te geven aan de regio's om een landbouwbeleid uit te tekenen. Ik merk dat nu eindelijk ook de Europese Commissie daarop ingaat en er dus voor zorgt dat er meer verantwoordelijkheid aan de regio's wordt gegeven om het GLB beter in te passen voor de eigen landbouwsector. Dat is een uitgelezen kans voor de Vlaamse landbouw. Iedereen die de landbouw volgt, weet dat we een specifiek profiel hebben dat samengaat met de sterk verstedelijkte en versnipperde context en dat eigen uitdagingen meebrengt.

Ik wil in de laatste minuut die me nog rest misbruik maken van de campagne die werd gevoerd door een landbouworganisatie, die pleit voor meer respect voor de landbouwer.

Ik denk, mijnheer Caron, dat veel mensen zich niet kunnen voorstellen onder welke druk deze mensen staan om dagelijks deze harde stiel uit te oefenen zonder dat ze er een frank of een euro aan verdienen. Minister, wat dat betreft, hebt u een grote verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat in het brede maatschappelijke debat de landbouwer in een positief daglicht wordt gesteld. De reclamefolders en dergelijke, het feit dat bijvoorbeeld Test-Aankoop een heel onderzoek wijdt aan waar het het goedkoopst is, dat zijn zaken die nefast zijn voor de landbouwsector. Dan staat alleen de prijs centraal en wordt het werk van de landbouwer niet geapprecieerd.

Minister, iedereen weet dat het ketenoverleg niet werkt. En hoewel dit niet uw verantwoordelijkheid is, zou u als minister van Landbouw toch de druk moeten opvoeren zodat de landbouwer krijgt waarop hij en iedereen recht heeft: een deftig inkomen voor hard labour.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, collega's, het lezen van de beleidsbrief stelde me toch even teleur. Door een vergetelheid werd niets, helemaal niets opgenomen over de recreatieve visserij. Zelfs de resolutie betreffende monitoring en regelgeving van de recreatieve zeevisserij, die hier unaniem werd goedgekeurd, was vergeten. Een domper op mijn kruistocht om meer aandacht te vragen voor de vissers en een duidelijk wettelijk kader voor hen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Minister Joke Schauvliege: Er zijn ook vliegende vissen, mijnheer Tobback.

Mevrouw Vermeulen, wat het eerste punt betreft, hebt u volkomen gelijk. Ik heb in de commissie al mijn excuses aangeboden voor het feit dat we de resolutie niet hebben vermeld. Dat wil echter niet zeggen dat we er niet aan hebben gewerkt. Er wordt heel hard werk van gemaakt. Beter zelfs, u weet dat we in de afgelopen visserijraad, die vorige week heeft plaatsgevonden, heel wat maatregelen hebben genomen die zeer goed zijn voor de recreatieve visserij. We zijn de sector dus zeker niet vergeten.

Sabine Vermeulen (N-VA): Ik hoor ook dat de werkzaamheden van de werkgroep, van het convenant 'Visserij Verduurzaamt', tot nu toe niet hebben geleid tot een definitieve conclusie. Maar, minister, ik hoop dat u de recreatieve visserij verder zult blijven opvolgen en dat lacunes in de wetgeving opgespoord zullen worden. Mocht u dit tijdens deze legislatuur voltooien, dan wordt die vergetelheid door mij helemaal vergeten.

Voor onze professionele visserij blijft de aanlandingsplicht de belangrijkste uitdaging. Meer inzicht verwerven in de mate waarin onze visserij kan voldoen aan de aanlandingsplicht, wordt een dringende taak voor het beleidsdomein Visserij. Innovatieve visserijmethodes, overlevingsonderzoek, dataverzameling, analyses: er ligt nog veel werk op de visplank, en de datum van aanvang van de aanlandingsplicht komt steeds dichterbij.

Minister, in het begin van deze legislatuur kreeg ik van u geen kerstcadeau. Maar sinds ik zelf aandrang op een cadeau via een resolutie, krijg ik er wel een, en dat cadeau wordt zelfs elk jaar groter. Eerst kreeg ik niets, dan twee vermeldingen en nu een volledige paragraaf over de strijd tegen antibioticaresistentie. Ik koester dan ook elke letter van deze paragraaf en mijn kerstwens is dat elke letter van de resolutie opgevolgd zal worden, zodat we kunnen stellen dat het Vlaanderen ook menens is in de strijd tegen antibioticaresistentie. Bedankt voor deze paragraaf, en misschien krijgen ik en het hele parlement – want iedereen keurde deze resolutie goed – volgend jaar een halve of een hele pagina. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Collega's, voorzitter, minister, te nat, te droog: het is me wat. Het is inderdaad wel wat. Bedrijven die getroffen waren door de zeer natte weersomstandigheden in 2016, worden nu opnieuw getroffen door de o zo droge periode in 2017.

Het voorzien in een vergoeding via het Landbouwrampenfonds zal essentieel zijn voor een aantal bedrijven om het hoofd boven het spreekwoordelijke water te houden.

Wij zijn blij met de snelle erkenning van deze droge periode als landbouwramp. De landbouwadministratie blijkt andermaal zeer performant. De verwerking van de dossiers zal op het digitaal platform van het landbouwloket gebeuren. Voor de toekomst wordt het belangrijk om een brede weersverzekering uit te werken, al of niet passend in de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

De fipronilcrisis bracht de legsector in verlegenheid, mijnheer Tobback. Compleet crapuleus was de aanbieder van het product dat fipronil bevatte. Het stond niet op het etiket, maar het zat wel in de fles. De pluimveehouders waren hier echt slachtoffer van moedwillige fraude. Ondertussen trof de fipronilcrisis meer dan 45 landen. Minister, u hebt samen met uw federale collega gezorgd voor een vergoeding voor de onschuldige pluimveehouders. De sector is u daar heel dankbaar voor.

Ondanks de moeilijke omgeving op economisch vlak en de impact van de uitzonderlijke weersomstandigheden jaar na jaar, blijven jonge mensen aangetrokken door de land- en tuinbouwsector. We moeten ze steunen. De minister maakt er ook een speerpunt van in haar beleid.

Boeren op een Kruispunt krijgt reeds jaren dezelfde bijdrage van de Vlaamse overheid. De problematieken zijn echter steeds complexer geworden. Niet alleen financiële problematieken komen aan bod, maar ook psychosociale hulp wordt geboden waar nodig.

De toekomst van onze zeevisserijsector blijft ook voor ons een heel belangrijk aandachtspunt. Van 2006 tot 2015 kwam gemiddeld 52 procent van de vangst van onze Belgische vissers uit Britse wateren. Het hoeft geen betoog dat een goede afhandeling van de brexit voor deze sector van levensbelang is. De visserijsector staat trouwens in voor de creatie van 1500 tot 2000 arbeidsplaatsen.

De brexit is naast het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid de grootste uitdaging op economisch vlak voor de toekomst van onze Vlaamse land- en tuinbouw en het hele agrovoedingscomplex.

En de boer... hij ploegde voort. *(Applaus bij N-VA, CD&V en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Collega's, het was weer een bijzonder moeilijk jaar voor onze landbouw en in het bijzonder onder fruittelers in Vlaanderen. Naast de aanhoudende Ruslandboycot, werd de Vlaamse landbouw dit jaar getroffen door achtereenvolgens nachtvorst en aanhoudende droogte van april tot juni.

Gelukkig was er de erkenning als landbouwramp. En ik ben ook tevreden dat we vanuit Vlaanderen de getroffen telers kunnen vergoeden. Bovendien, minister, wil ik mijn dank uitspreken voor het engagement om de uitbetaling zo spoedig mogelijk uit te voeren.

Maar het legt wel een pijnlijke lacune bloot in Vlaanderen, namelijk het ontbreken van een brede weersverzekering. Het kan toch niet zijn dat men, als er geen enkele onverhagelde appel of peer meer aan de boom hangt, dan afhankelijk is van parameters, kleine lettertjes, van weerkaarten voor het al dan niet vergoeden van de schade.

Wat in andere landen kan, collega's, moet hier ook kunnen. En ik hoop, minister, dat u snel werk maakt van een brede weersverzekering. We hebben er al vaak over gedebatteerd – sommigen hebben zelfs al voorbarige aankondigingen gedaan –, maar ik reken erop dat u blijft onderhandelen en spreken met de verzekeringssector. Het is daarbij belangrijk dat het een betaalbare verzekering wordt, waartoe alle deelsectoren zullen moeten bijdragen en waar – zeker niet onbelangrijk – een eenvoudige procedure bij schade-afhandeling mogelijk is.

Een tweede punt dat ik wilde aanhalen in het landbouwdebat, is het verhaal dat we daarnet al uitvoerig hebben besproken, het verhaal van het dierenwelzijn, het dierenwelzijn van landbouwdieren. Het afgelopen jaar heeft jammer genoeg bewezen dat het industriële model van onze landbouw niet altijd makkelijk te verzoenen is met dierenwelzijn. En het is niet omdat het bewaken van dierenwelzijn een aparte bevoegdheid is – gelukkig maar! – dat het landbouwbeleid zijn verantwoordelijk niet moet nemen om het leven van nutsdieren tot een aanvaardbaar dierenwelzijnsniveau te brengen.

Onlangs werd er vanuit de sector een dierenwelzijnsplan in het leven geroepen, want ook de landbouworganisaties beseffen stilaan dat de consument niet langer aanvaardt dat dieren in slechte omstandigheden gehouden worden. Er worden dus zeker wel positieve initiatieven genomen.

Zo'n plan is alvast een positief signaal, maar we moeten verder durven te gaan dan het afvinken van lijsten die nagaan of de huidige regelgeving wordt nageleefd. Veehouders beseffen dat in het dierenwelzijnsdebat opportuniteiten voor het grijpen liggen. Het is de taak vanuit de sector, samen met een ondersteunend landbouwbeleid, om onze Vlaamse vleesproductie niet alleen te vereenzelvigen met kwaliteit, maar ook met dierenwelzijn. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Beste collega's, ik blik graag even met jullie terug op het afgelopen jaar, om dan het vizier op de toekomst te richten. De collega's hebben er al naar verwezen: eenieder die met land- of tuinbouw bezig is geweest, is uiteraard ook getroffen door het weer: de nachtvorst en de droogte die elkaar hebben afgewisseld en die voor moeilijkheden zorgden in de sector. Minister, ik wil me graag aansluiten bij de collega's die al een blijk van waardering hebben uitgedrukt ten aanzien van u en de regering om heel kortdurend te reageren om die zaken te erkennen als landbouwcrisis, daarvoor in de nodige middelen te voorzien en ook aan uw administratie te vragen om de nodige prioriteit te geven aan de afhandeling van de schadedossiers. Dank daarvoor.

Die gebeurtenissen, collega's, geven wel nog maar eens aan hoe kwetsbaar onze voedselproductie en de landbouwsector zijn. We moeten daar zeer zorgzaam mee omgaan, willen we voedsel op ons bord hebben. Het doet ook de vraag rijzen, zoals collega's al aangehaald hebben, naar eventuele aangepaste verzekeringssystemen. Ik verwacht dan ook dat we de komende jaren, ook met de ruimte die Europa daarvoor laat, zicht krijgen op nieuwe initiatieven om dergelijke rampen gericht het hoofd te kunnen bieden.

Daarnaast, collega's, wil ik in dit korte tijdsbestek ook even jullie aandacht vragen voor de positie van de jonge land- en tuinbouwers en de generatiewissel in de sector. Het blijft een pijnlijke gegeven dat de gemiddelde leeftijd van de Vlaamse landbouwer blijft stijgen. Momenteel ligt die op 54 jaar. Dat is zelfs een Europese trend. De vraag wie er in de toekomst voor ons veilig, kwaliteitsvol voedsel gaat zorgen, is dan ook echt niet utopisch, zoals sommigen denken. Reden te meer dat we daar ook vanuit het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) de nodige aandacht aan wensen te besteden.

Een van de grootste moeilijkheden voor de jonge landbouwer blijkt de beschikbaarheid van toegankelijke landbouwgrond. De beschikbare grond- en huurprijzen zijn vaak zo hoog dat ze niet toegankelijk of betaalbaar zijn voor startende landbouwers. Ik wil dan ook oproepen om daarover na te denken. Landbouwgrond moet beschikbaar zijn en blijven voor actieve landbouwers, en dat moeten wij positief stimuleren. De wijze waarop, daar zijn verschillende mogelijkheden voor, als we allen maar overtuigd zijn van hetzelfde doel.

Willen we het voorbestaan van een veilige, kwaliteitsvolle voedselproductie garanderen in Vlaanderen, dan zullen we moeten nadenken over hoe we jonge mensen met goesting om te boeren, aan een stuk grond kunnen helpen op een eerlijke en betaalbare manier.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Voorzitter, collega's, ik wil mij als laatste spreker over het thema landbouw graag concentreren op de hervorming van het Europese gemeenschappelijk landbouwbeleid. 38 procent van de Europese middelen gaat naar landbouw: 60 miljard euro. En een recente studie toont nogmaals aan dat het huidige GLB helaas onvoldoende effectief en onvoldoende efficiënt is. Een belangrijk jaar ligt dus voor ons, een uniek moment, een unieke kans.

De krijtlijnen kennen we ondertussen, en het lijkt er toch op dat Europa lessen heeft getrokken uit de voorbije crisissen. De verschuiving van de focus naar kleinere bedrijven, meer aandacht voor klimaatbeleid, duurzaamheid, innovatie, dat is allemaal belangrijk voor onze bedrijven. Een belangrijke rol zal daarbij ook weggelegd zijn voor de lidstaten en de regio's. Vlaanderen moet meer zelf een invulling kunnen geven aan zijn landbouwbeleid. We missen kansen en kunnen momenteel onvoldoende inspelen op opportuniteiten. We betalen ook een stuk meer dan onze Vlaamse landbouwers daarvoor terugkrijgen. Van 2000 tot 2014 ging dat gemiddeld over ongeveer 400 miljoen euro per jaar, vanaf 2015 stijgt dat nog verder naar 700 miljoen euro per jaar. En 80 procent van de Europese landbouwsteun gaat maar naar 20 procent van de landbouwers. Het spreekt dan ook voor zich dat die uniforme aanpak tot frustratie en onbegrip leidt bij onze Vlaamse land- en tuinbouwers.

In de uitgezette krijtlijnen zitten er opportuniteiten voor Vlaanderen. Er moeten belangrijke keuzes worden gemaakt. Minister, het is ook het moment om met een ambitieus standpunt op het Europese platform te komen. Een gelijk speelveld is belangrijk in de Europese markt. Meetbare en ambitieuze doelstellingen op Europees niveau moeten dat bewaken. Maar we kunnen daardoor wel meer een eigen invulling geven. Want de lat kan en moet hoger voor onze Vlaamse land- en tuinbouw. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Alle sprekers hebben terecht aandacht besteed aan het nieuwe GLB. In 2018 zullen we dat vorm moeten geven. Vlaanderen heeft vier belangrijke speerpunten naar voren gebracht. Bijna alle sprekers op het spreekgestoelte hebben die herhaald. We moeten ten eerste ervoor zorgen dat er voldoende jonge mensen en nieuwe instromers zijn in de sector. We moeten ten tweede zorgen voor maatwerk: niet voor elke lidstaat of regio dezelfde regelgeving, maar met als kanttekening dat er wel een gelijk speelveld moet zijn. We kunnen natuurlijk niet toelaten dat de gemeenschappelijke markt plotseling verandert en dat in lidstaten allerlei steun kan worden gegeven en dat op die manier de markt wordt verstoord. Het derde punt is dat er voldoende instrumenten moeten zijn voor de boeren zelf om om te gaan met de veranderende markt en met de prijzen die enorm schommelen. Een vierde, belangrijk punt is dat er voldoende subsidies richting verduurzaming, klimaat en uitdagingen voor onze boeren ter beschikking moeten staan.

We blijven dat in 2018 goed opvolgen. Wij verwachten in de loop van 2018 ook de eerste concrete voorstellen vanuit de Europese Commissie.

Het tweede punt dat hier vaak werd aangehaald, gaat over de landbouwrampen. We zijn dat aan het herzien. Ik doe dat samen met minister-president Bourgeois, die bevoegd is voor de algemene rampen. We bekijken hoe we de zaken daar beter op elkaar kunnen afstemmen. Uiteraard is er ook de algemene weersverzekering.

Het ontwerp ligt op tafel. We bekijken dat in één pakket met de herziening van de landbouwrampen. Ik heb ook in steun en subsidies voorzien voor landbouwers die zich zullen aansluiten bij zo'n algemene brede weersverzekering. Dat wordt hier in het parlement, denk ik, bijna kamerbreed gedragen. Dat zal de komende maanden nog heel wat stof voor discussie en debat geven in dit parlement.

Collega's, ik wil jullie ook nog bedanken voor de samenwerking het voorbije jaar. *(Applaus)*

Leefmilieu, Natuur en Ruimtelijke Ordening

De voorzitter: Collega's, dan bespreken we nu het onderdeel Leefmilieu, Natuur en Ruimtelijke Ordening.

Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, in de strijd tegen de klimaatverandering zijn het behoud van onze bossen en de bosuitbreiding zeer cruciaal. Minister, ik ben blij met het inhaalmanoeuvrebeleid dat momenteel loopt. Maar uiteraard is er nog werk aan de winkel.

Open Vld wil private eigenaars meer betrekken bij het realiseren van de bebosingsopdracht via sensibilisering en het creëren van incentives. Daarom, minister, verwelkom ik ook het feit dat u nu ook effectief het bebossen van bosgebieden zult stimuleren. Hiermee reageerde u op mijn vraag om actie te ondernemen om de bebossing van de 12.500 hectare die op het gewestplan als bosgebied ingekleurd staan, effectief te realiseren.

Minister, in de Klimaatresolutie vraagt het Vlaams Parlement ook om onder meer bij het voorzien in extra woongelegenheden meer in te zetten op de verdichting en het ruimtelijk rendement. Vandaag houdt het regelgevende kader helaas te veel innoverende en creatieve ideeën tegen.

Met de selectie van de proefprojecten rond cohousing en de gemeenschappelijke woonvormen geeft de Vlaamse Regering uitvoering aan het eerste luik van mijn resolutie over nieuwe woonvormen, die hier in het parlement unaniem werd goedgekeurd in 2015. Deze resolutie vraagt ook om bestaande woningen eenvoudiger te kunnen opdelen. Helaas blijken een aantal lokale besturen het opdelen van woningen en het kleiner wonen nog met enige argwaan te bekijken.

Minister, ik roep u op, om in overleg met uw collega bevoegd voor het wonen, ook dit deel van de resolutie verder uit te voeren en de regels voor het opdelen van woningen verder te vereenvoudigen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, ik deel uw bezorgdheid. We hebben dat al voor een groot stuk opgelost: vandaag staat in het Belgisch Staatsblad het decreet tot wijziging van de Codex Ruimtelijke Ordening, dat hier in het parlement onlangs is goedgekeurd. Daarin staan juist heel wat instrumenten om die nieuwe woonvormen op het terrein mogelijk te maken. Alle verouderde verkavelingen kunnen veel gemakkelijker opzij geschoven worden voor nieuwe woonvormen, zoals het omvormen van een eengezinswoning naar een twee- of een driegezinswoning. Dat wordt zo allemaal veel gemakkelijker, en dat is een belangrijke stap vooruit.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Dat klopt, en ik dank u daarvoor. Deze discussie zal ook nog terugkomen met betrekking tot de typevoorschriften. Ik ga ervan uit

dat dit ook in orde zal komen. Kleiner wonen en het opdelen van woningen kan morgen immers, meer nog dan hoger bouwen, een antwoord bieden voor onze demografische uitdaging en de nood aan verdichting.

Op het gebied van afval zijn we in Vlaanderen koploper inzake recyclage en het terugdringen van de afvalberg. 2018 is een sleuteljaar wat betreft het afvalbeleid, en we zullen de juiste keuzes dienen te maken. In de transitie naar een circulaire economie is op veel vlakken een positieve evolutie aan de gang. Op het vlak van afval hebben we een belangrijke stap gezet met het afvalstoffenplan dat nu in uitvoering is en zal moeten leiden tot een verdere reductie van de hoeveelheid restafval. Minder restafval betekent minder verbranding, wat dan weer resulteert in een kleinere CO₂-uitstoot en een betere luchtkwaliteit. Het voorkomen van afval vraagt dat we ook werk maken van producten die beter zijn ontworpen. 'Design to recycle' blijft een belangrijk uitdaging.

We kijken uit naar het instrument dat de OVAM tegen eind 2018 zal ontwikkelen om de afbouw van de afvalverbrandingsinstallaties te ondersteunen, want verbranding is de allerlaatste optie.

Wat betreft leefmilieu sluit ik mijn tussenkomst graag af met mijn gekend warm pleidooi om in het nieuwe luchtkwaliteitsplan, dat in 2018 verwacht wordt, ook rekening te houden met de luchtkwaliteit van onze luchthavenregio.

Tot slot wil ik nog iets zeggen over dierenwelzijn, dat voor ons een volwaardig politiek thema is. De overheid dient een beleid te voeren dat dierenrechten respecteert en het dierenwelzijn promoot. Het afgelopen jaar werden we meermaals geconfronteerd met undercoverbeelden waar de heer Vanderjeugd daarnet al naar verwees. Die beelden brachten mistoestanden aan het licht met onnodig veel dierenleed, en die praktijken moeten bestraft worden. Belangrijk is om krachtadig op te treden en er met het gevoerde controlebeleid voor te zorgen dat zulke beelden niet meer kunnen worden gemaakt in Vlaanderen.

Ik sluit af met een boodschap aan de minister van Dierenwelzijn. Onze fractie is bereid om in dialoog en op een serene manier verder te werken. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik zal het niet te lang trekken. We hebben de afgelopen jaren al heel wat goede gesprekken gehad, en dat zal in het komende jaar nog wel gebeuren. Ik hoef dat vandaag niet allemaal te recapituleren. Als ik uw beleidsbrief lees, is het moeilijk om daartegen te zijn. Het is geen cadeau om oppositie te moeten voeren tegen een minister die het klimaat wil redden, onze ruimtelijke organisatie wil versterken, ons leefmilieu aangenamer wil maken in een gestroomlijnde, efficiënte en goed tussen alle beleidsniveaus afgestemde manier. *(Applaus bij de meerderheid)*

U promoot zelfs verdorie circulaire economie, collega's van CD&V. Echt, chapeau. Het zou gemakkelijker zijn voor de oppositie als we konden stellen dat dit gewoon Trumpiaans was, maar minstens op dat vlak is het dat niet. Er blijft ons dus alleen maar de mogelijkheid over om constructief oppositie te voeren. *(Opmerkingen)*

Het geluk wil natuurlijk dat ik daar op zich wel goed in ben. *(Gelach)*

En wat doet een constructieve oppositie? Die probeert u te helpen om uw ambities in de praktijk te brengen. In de geest van Kerstmis en samenwerking en goede wil ben ik bereid om heel ver te gaan, want u hebt op dat vlak natuurlijk wel heel veel hulp nodig, als ik het zo een beetje zie in de praktijk.

Mevrouw De Vroe heeft er al op gewezen: we zijn natuurlijk blij dat het er eindelijk van gaat komen om de bosgebieden te bebossen. Dat is formidabel. Laat ons zeggen dat dat een geweldige stap vooruit is in Vlaanderen. Laten we dat vooral doen.

Ik zal zeggen waarin u vooral op onze steun kunt rekenen, minister, en waarom u die nodig hebt. U gaat voor Vlaanderen Circulair, ik ben daar helemaal voor. Het is raar om dan te merken dat dat circulaire Vlaanderen, wat al drie jaar in uw beleidsbrief staat, in België de enige regio is die plastic zakken in de winkel toelaat. Ik zou zeggen: laten we dat zeer snel ook echt in de praktijk brengen. U kunt op ons rekenen.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Tobback, bedankt voor uw constructieve bijdrage en het aanbod dat u formuleert. Maar u vergeet een aantal zaken.

U verwijst naar circulaire economie en u doet een voorstel rond plastic zakjes. Ik kan daar alleen maar blij om zijn. Dat is iets waar ik ook voorstander van ben. Maar waar u aan voorbijgaat, collega, dat is dat wij dit begrotingsjaar 2,3 miljoen euro extra hebben vrijgemaakt voor heel concrete projecten omtrent circulaire economie. We hebben dat deze week allemaal kunnen vastleggen, dat is heel concreet. We zetten echt stappen vooruit. U doet alsof het alleen maar mooie woorden zijn, dat de uitvoering op zich laat wachten, maar we geven een behoorlijk signaal en zetten duidelijk stappen vooruit. (*Applaus bij CD&V*)

Bruno Tobback (sp.a): Ik zal zeker niet betwisten dat u veel geld uitgeeft, minister. Ik moet erop wijzen dat het verbieden van plastic zakken niets kost. Dat is een beslissing die je gewoon moet nemen, dat is een besluit dat u moet tekenen, dat is een regeringsbeslissing en kost de burger niets. Dat brengt wel wat op.

Ik wil verder gaan met mijn steun. U wilt gaan voor kwaliteitsvol leefmilieu, ook daar kunt u op onze steun rekenen. Wanneer u echt van plan zou zijn om bijvoorbeeld die kaart met kwetsbare bossen op tafel te leggen, goed te keuren en in de praktijk te brengen, dan kunt u op ons rekenen.

Indien u van plan zou zijn om het beleid rond het Mestactieplan, waar nogal wat geld naartoe gaat inzake de ondersteuning van landbouwers, niets op tegen, inzake de meting van resultaten, niets op tegen, inzake waterzuivering, niets op tegen, echt in de praktijk te brengen en de doelstellingen te halen, want de cijfers wijzen uit dat we die niet halen, dan kunt u op onze steun rekenen.

Als u de ruimtelijke organisatie wilt verstevigen, en bijvoorbeeld een werkend systeem van digitale indiening van vergunningsaanvragen in de praktijk brengt, dat kost ook een hele hoop geld, u geeft veel uit, als je dat echt goed wilt doen, dan kunt u op onze steun rekenen. Als u eindelijk gaat komen, collega's van de meerderheid, met een Instrumentendecreet om bijvoorbeeld de betonstop in de praktijk te brengen, en de voorstellen van de heer Vandaele voor een correcte vergoeding van de eigenaar wiens grondbestemming wijzigt, als u dat ooit zou kunnen indienen in dit parlement, dan kunt u waarschijnlijk minstens a priori op onze steun rekenen. (*Opmerkingen*)

U moet het ook doen! Het ligt al een hele tijd te wachten. Als u dat interbestuurlijk samenspel dat letterlijk uit uw beleidsbrief komt, waarbij u al de verschillende overheden op elkaar wilt afstemmen, laten samenwerken en goed overleggen, in de praktijk wilt brengen door inzake een project als Uplace te luisteren naar gemeenten zoals Vilvoorde en Leuven en alle bezwaren die daarrond leven, dan kunt u op onze steun rekenen. Dan staan we vierkant achter u, want dan weten we dat er maar één beslissing mogelijk is, en dat is dat u daar geen vergunning aan kunt geven.

Dus, minister, wij voeren constructief oppositie, wij geloven in de cijfers van die begroting – er staat trouwens ook niet zo bijzonder veel verrassends in. We geloven

in de doelstellingen die u formuleert, misschien zelfs meer dan veel van uw collega's in de meerderheid als ik kijk naar hoe het gebeurt. We vertrouwen, als we voortgaan op onze ervaringen, niet zo geweldig op het boeken van resultaten en het uitvoeren daarvan. U zult ons moeten verontschuldigen, want we zullen deze begroting niet goedkeuren. Nog eens, u moet er niet uit afleiden dat we u niet willen helpen, als u dat echt wilt, kunt u op ons rekenen. (*Applaus bij sp.a, Groen en van Axel Ronse*)

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, minister, collega's, we weten allemaal dat er een klimaatprobleem is. We weten hoe we het moeten oplossen, we weten dat we het kunnen oplossen. Het enige wat er moet gebeuren, is dat effectief doen en er echt werk van maken.

Want de tijd is rijp. Burgers en bedrijven staan klaar, snakken naar oplossingen en willen daarin worden gefaciliteerd. Vorige week nog maakte de dienst klimaatverandering van de FOD Volksgezondheid bekend dat maar liefst 85 procent van de Belgen klimaatverandering als een groot probleem beschouwt en wil dat er dringend aan een oplossing wordt gewerkt. Het percentage is nog nooit zo hoog geweest. De sterren stonden, wat draagvlak betreft, nog nooit zo gunstig.

Van onderuit borrelt er heel wat. Ik verwijst naar de burgemeestersconvenanten die de meeste Vlaamse steden en gemeenten hebben ondertekend. Die hebben behoorlijk wat dynamiek gebracht rond klimaatacties in diezelfde steden en gemeenten. Nu komen er convenanten met zicht op 2030, maar hiervoor zijn extra stimuli nodig. Jammer dat die nog veel te weinig ondersteund worden door het Vlaamse beleid.

En dan de sectoren transport en gebouwenverwarming. De CO₂-uitstoot van die sectoren blijft bijzonder hardnekkig. De cijfers zijn en blijven slecht. Vooral de CO₂-uitstoot binnen het transport kent de laatste twee jaar zelfs een stijgende trend. De vraag blijft dus hoe we op die domeinen een voorsprong kunnen nemen, want de doelstellingen 2020 zijn nog maar een begin, en het is ons nog steeds niet duidelijk hoe u zelfs die nog maar wilt halen. De beleidsinstrumenten en de bijhorende budgetten zullen absoluut niet volstaan.

Minister, u bent ook coördinerend minister van Klimaat. Klimaat is inderdaad een horizontale bevoegdheid, maar blijkbaar is nog niet iedereen in deze regering zich daarvan bewust. Misschien is de sense of urgency bij u wel aanwezig – dat wil ik zelfs wel geloven – maar ik vraag mij af op welke manier u uw collega's aanzet om bijkomende klimaatinspanningen te doen. Iets coördineren, kan op een passieve manier maar ook op een heel proactieve en voluntaristische manier. Ik roep u echt op om dat laatste te doen, want het klimaat is er echt voor iedereen.

Vandaar mijn oproep: kom mensen en bedrijven tegemoet, ontzorg hen, help hen vooruit. Wees een partner voor die mensen, bedrijven en lokale overheden die wel vooruit willen. Want de klimaatdoelen niet halen, is de afspraak met de toekomst missen. (*Applaus bij Groen*)

Minister Joke Schauvliege: Collega Danen, u weet dat wij binnen de Vlaamse Regering de klimaatproblemen absoluut ernstig nemen. De voltallige Vlaamse Regering heeft het Klimaatbeleidsplan goedgekeurd. Halfweg dat plan hebben wij een bijkomende inspanning gedaan: we hebben 300 miljoen euro extra vrijgemaakt om mogelijk te maken dat zowel op het vlak van gebouwen, maar ook op het vlak van mobiliteit, scholen, onderwijs, wonen, men een beroep kan doen op die middelen om bijkomende maatregelen te nemen. Dat gebeurt ook en wordt ook gemonitord. Het komt ook op de ministerraad om de voortgang in die dossiers te screenen. Elk jaar is er ook een opvolgingsplan, zodat we ook goed weten wat de stand van zaken is.

U weet ook dat we op dit moment bezig zijn met de opmaak van het nieuwe klimaatbeleidsplan, dat verder moet kijken dan 2020, dus richting 2030, maar dat we ook al een visie ontwikkelen richting 2050. Dus, als u doet alsof we binnen de Vlaamse Regering niet zouden coördineren, alsof niet alle ministers betrokken zouden zijn, dan klopt dat helemaal niet. Uiteraard moeten we bijkomende inspanningen doen. Dat is ook wat iedereen voor zijn beleidsdomein op dit moment aan het oplijsten is, en wat ook in het toekomstige klimaatbeleidsplan zal worden opgenomen.

We hebben trouwens, denk ik, afgesproken op 9 januari met de commissie een grondige hoorzitting over het klimaatbeleid en de Klimaatresolutie te zullen houden in het parlement. Daar zullen we ook nog zeker van gedachten kunnen wisselen.

Johan Danen (Groen): Net zoals collega Tobback heb ik niet gezegd dat er niks gebeurt, dat er geen plannen zijn, dat er geen monitoring is, maar het probleem is dat de doelstellingen allicht niet zullen worden gehaald en dat 2020 nog maar een begin is. Dat maakt ons heel bezorgd. Natuurlijk is het goed dat er begin januari wordt besproken met de collega-ministers wat er gebeurt, maar ik stel gewoon vast dat het klimaat niet 'top of mind' is bij de betreffende beleidsdomeinen. Als ik de Septemberverklaring hoor, als ik andere verklaringen hoor van de minister-president en van andere ministers, dan stel ik gewoon vast dat men het woordje 'klimaat' nauwelijks uitgesproken krijgt, dat er nauwelijks aandacht voor is. Dat is hetgeen ik wil aanklagen. Ik ben niet defaitistisch, ik denk dat het nog kan, maar dan moet iedereen wel echt zijn verantwoordelijkheid nemen, en ik hoop echt dat iedereen dat zal doen en dat u als coördinerend minister ook inderdaad iedereen ertoe zult oproepen om op dat vlak een aantal tandjes bij te zetten.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, u nog meer steun toezeggen dan collega Tobback dat deed, dat is moeilijk, dus ik ga dat ook niet proberen. Bij de vorige bespreking van het budget en de beleidsbrief in 2016 was ik wel degelijk ook zeer positief. Dat had toen alles te maken met de Klimaatresolutie die we kort daarvoor kamerbreed hadden goedgekeurd, en met de goedkeuring van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) onmiddellijk daarna.

Collega's, de concrete gevolgen van de opwarming van de aarde worden steeds zichtbaarder wereldwijd, ook bij ons. De wereldleiders die blind blijven voor het probleem, kun je op één vinger tellen. Het BRV en het daarin verankerde behoud van de open ruimte en het terugdringen van de verharding willen we stilaan in uitvoering brengen. Minister, we kunnen alvast beginnen met drie dossiers die al enige tijd op uw en onze tafel liggen: de signaalgebieden, met het tegengaan dat waterziekte gebieden met een harde bestemming nog worden bebouwd, de woonuitbreidingsgebieden, met het niet meer bebouwen van die reservegebieden voor wonen die slecht gelegen zijn, en het behoud van de meest waardevolle zonevreemde bossen. Daar waren we bijna door, collega's, maar in het zicht van de haven is het schip gekapseisd.

Een belangrijk element in de discussie is de vergoeding of compensatie die de eigenaars kunnen krijgen. Het in de steigers staande instrument, het decreet, moet daarvoor een hele waaier oplossingen aanreiken: planologische ruil, verhandelbare ontwikkelingsrechten of bouwrechten, een verfijnd systeem van planshade en, wat ons betreft, inderdaad ook van planbaten. Mensen moeten billijk worden vergoed, maar het moet ook van meet af aan duidelijk zijn, vinden wij, waar die middelen vandaan zullen komen om die vergoedingen te betalen. Anders verkopen we gebakken lucht. Voor de signaalgebieden, de woonuitbreidingsgebieden, de zonevreemde bossen verwachten we in 2018 een oplossing. Minister, dat moet haalbaar zijn, als een eerste concrete invulling van de verhardingstop.

Voor 2018 belooft u ons ook een nieuw luchtkwaliteitsplan, extra maatregelen om met name fijnstof en NOx te beperken. Het Mestrapport 2017 toont nog steeds

een overschrijding van de norm voor nitraat in 21 procent van de gevallen. Het doel was en is maximum 5 procent overschrijdingen in 2018. De maatregelen van het vijfde Mestactieplan, ondanks heel wat dure woorden, werken dus blijkbaar niet of onvoldoende.

Voor de verwijdering van asbest komt er een concreet plan, ook in 2018. In 2017 werd er 7,5 miljoen euro vrijgemaakt voor het verwijderen van asbest, en in 2018 ook nog eens 5,8 miljoen euro. In 2017 was dat in de scholen, komend jaar, in 2018, ook bij kmo's, particulieren en landbouwbedrijven.

De afvalwaterzuivering blijft een zware dobber. Terwijl de oudste riolen al moeten worden vervangen, zijn sommige wijken nog steeds niet aangesloten op een zuiveringsinstallatie.

Een recente aanpassing van het subsidiesysteem moet vermijden dat middelen al te lang geblokkeerd blijven. We weten dat dat een euvel is uit het verleden waar we heel lang mee te kampen hebben gehad. Hopelijk kan dat nu gekeerd worden.

Voor de N-VA is het belangrijk dat alle instrumenten voor waterbeleid – afvalwater, drinkwater, hemelwater enzovoort – op elkaar worden afgestemd. Midden 2018 verwachten we in dit verband uw visie.

Andere thema's op het gebied van leefmilieu en ruimtelijke ordening zullen straks aan bod komen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, ik heb nog een vraag. Ik ben het met u eens dat we een oplossing moeten vinden voor een aantal dossiers die in het regeerakkoord staan. Ik denk aan de signaalgebieden, de woonreservegebieden en de waardevolle zonevreemde bossen. Heb ik u goed begrepen dat u het met mij eens bent dat er eerst duidelijkheid moet komen en instrumenten moeten worden goedgekeurd wanneer mensen worden getroffen in hun eigendomsrecht als gevolg van beslissingen en dat ze voor 100 procent moeten worden vergoed? Heb ik goed begrepen dat dat ook uw visie is?

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, dat is altijd onze visie geweest. Soms wordt het ook verkeerd voorgesteld alsof er in het verleden helemaal niets was. Neem nu de zonevreemde bossen. Er wordt soms voorgesteld alsof er helemaal geen compensatie of vergoeding was. Die was er natuurlijk wel. Dat systeem bestaat al een paar decennia voor alle mogelijke maatregelen waarbij mensen moeten worden gecompenseerd. Maar goed, we zijn het ermee eens dat dat omhoog mag. Is het dan voor 100 procent, allemaal goed. We moeten dan wel weten waar die middelen vandaan moeten komen. Het zal niet altijd klinkende munt moeten zijn, zeker niet als we ook andere dingen kunnen gebruiken, zoals planologische ruil en verhandelbare bouwrechten. Als er middelen nodig zijn – wat zo zal zijn –, moeten we vandaag wel al weten waar die gaan halen. Er moeten systemen worden uitgewerkt, maar tegelijk moeten de concrete dingen gebeuren waar we al mee bezig zijn en die niet nieuw zijn. Ze staan ook in het regeerakkoord. Er is al werk verzet, soms door de vorige regering of vorige regeringen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, de vraag van de minister aan de heer Vandaele is terecht, maar het antwoord verwondert mij wel een beetje. U zegt dat er bij de boskaarten sprake was van een schadevergoeding. U weet toch dat dit niet het geval was en dat dit juist de reden is waarom dat verhaal is afgevoerd. Er werd plots een gebied bestemd als zijnde zonevreemd bos op een harde bestemming 'wonen of werken', en plots viel die harde bestemming weg zonder inspraak

van de eigenaars en zonder zicht op een vergoeding. Daarom is de vraag van de minister zeer terecht. Ik hoop dat u het ermee eens bent dat de boskaarten er maar opnieuw kunnen komen wanneer het Instrumentendecreet en het zicht op compensatie volledig voorhanden is.

Wilfried Vandaele (N-VA): Mevrouw Peeters, mocht ik er een hebben, ik viel bijna van mijn stoel. Die schadevergoeding bestond natuurlijk wel. We hadden daar te maken met de fameuze planschade die al jaren bestaat en ook van toepassing was op zonevreemde bossen. Uiteraard was er een stapsgewijze uitvoering. Dat is ook zo beslist door de regering. Op het moment dat er niet mocht worden gebouwd, werd er een RUP opgemaakt. Op dat moment had je de normale nog altijd bestaande planschade, zijnde 80 procent geïndexeerde verwervingswaarde. Het nu voorstellen alsof er niets was, klopt niet.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, ik wil een vraag stellen en opnieuw in de geest van Kerstmis, afhankelijk van het antwoord, mijn hulp aanbieden. Ik ben verwonderd over de collega's van de meerderheid. Ik probeer constructief te zijn, terwijl zij onderling ruzie maken en tegen elkaar opbieden wie de eigenaars het meeste schadeloos wil stellen. Natuurlijk ben ik er voorstander van middelen uit te trekken om de kwaliteit van ons leefmilieu en onze natuurlijke omgeving te versterken. Als jullie, collega's van de meerderheid, daar iets aan willen doen en een vergoedingssysteem willen uitwerken, dan wil ik helpen. Mijn enige vraag is heel concreet waar de middelen in deze begroting, die u zult goedkeuren, zijn ingeschreven. Ik heb ze namelijk niet gevonden. Is de Vlaamse overheid niet bereid daar middelen tegenover te zetten? Of bent u niet van plan dat dit jaar te doen en zult u later wel weer zien? Grote woorden, maar er volgen geen daden.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega Tobback, uw constructieve houding charmeert mij buitengewoon. Ik denk dat u in behandeling moet, want dit zijn we echt niet van u gewend. *(Gelach)*

Bruno Tobback (sp.a): Ik ben in behandeling geweest. *(Opmerkingen. Gelach)*

Wilfried Vandaele (N-VA): Zo, dan zien we daar dus vandaag de resultaten van. *(Opmerkingen. Gelach)*

Maar we moeten ook hier weer de kar niet voor het paard spannen. We weten allemaal dat er aan het Instrumentendecreet wordt gewerkt, en zodra het er is, hopen we dat er genoeg in staat, dat het genoeg is uitgewerkt om te zien welke vergoedingen we willen ophoesten, en dat mag inderdaad meer zijn dan vandaag, dat mag naar 100 procent gaan. Maar op het ogenblik dat we het decreet hebben en de instrumenten hebben opgelijst, zullen we er ook naast moeten zetten wat het gaat kosten. Dat zal niet altijd om klinkende munt gaan. Er bestaan ook andere middelen, zoals planologische ruil, verhandelbare ontwikkelingsrechten. Moeten mensen toch in klinkende munt worden vergoed, dan zullen we die centen ook moeten hebben. Die inkomsten en uitgaven zullen vandaag echter niet in de begroting staan.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Het spijt me dat mijn oude zelf misschien weer boven komt. Dat zal ik dit weekend met mijn therapeut bespreken. Maar ik herhaal de vraag nog eens. Het zou kunnen dat er klinkende munt moet zijn, maar er is gewoon geen klinkende munt. Ik heb ernaar gezocht. Nergens, in geen enkele begrotingspost, staat er ook maar één enkele eurocent die daarvoor potentieel in aanmerking komt. Ik wil samen met u een amendement schrijven en het morgen

goedkeuren, en dan kunnen we echt boter bij de vis geven. Maar nu is er niets. Allemaal grote verklaringen, maar ondanks alle hulp van de oppositie vermoed ik dat u niet van plan bent om er ver mee te komen, en dat is zeer jammer.

Wilfried Vandaele (N-VA): U moet een beetje redelijk zijn. Zelfs in de beste der werelden – en daar leven we niet in – hebben we de middelen voor beslissingen die we vandaag nemen, morgen nog niet eens nodig. Dat gold ook voor de zonevreemde bossen. Er werd vaak gezegd dat die vergoedingen niet hoog genoeg waren en we hadden ze nog perfect kunnen optrekken, want we weten allemaal dat tegen de tijd dat de eerste dossiers zijn afgewerkt, we een jaar of twee jaar verder zijn. We hadden dus nog de tijd om de nodige middelen voor een correcte uitbetaling te vinden. Dat is ook zo in dit geval. Zodra we heel concreet aangeven waar we naartoe willen, en dat zal de minister doen, is er nog tijd om dat allemaal in de begroting te zetten alvorens de plannen worden geïmplementeerd.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Collega Vandaele, gezien het altijd maar weerkerende uitstel, wantrouwen en discussie, ligt hier misschien een middel om vertrouwen bij eigenaars en andere betrokkenen te creëren. Zeg nu eens niet dat u misschien zult beslissen en dan misschien geld zult uittrekken, maar pak het nu eens omgekeerd aan. Dat de regering nu eens zegt: hier zijn de middelen, u mag op ons vertrouwen, we gaan beslissen, het geld zal er zijn, de maatregelen worden genomen en u, eigenaar en Vlaamse burger, mag daar gerust in zijn. Dat kan helpen. Ik richt deze boodschap tot dé meerderheid, niet alleen tot u persoonlijk. Bij dezen een warme oproep om het eens anders te doen.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega, ik ben net zoals u parlements lid en geen minister. Wat u vraagt, moet de regering doen, en ik ben er bijna van overtuigd dat de regering dat ook zal doen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Tobback, u gedraagt zich alsof er nieuwe zaken moeten komen. Het gaat echter om instrumenten die nu al bestaan. U kent de planshade en de planbaten. U doet nu alsof dat niet bestaat. Het lijkt me duidelijk dat de meerderheid hier veranderingen aan wil aanbrengen. Daar zijn al verschillende verklaringen over afgelegd. Die veranderingen zijn echter nog niet doorgevoerd. Ik moet, met andere woorden, in een begroting 2018 geen rekening houden met zaken die nog moeten worden besproken. Als dat zal gebeuren en als ik daarvoor in 2018 middelen nodig hebben, kan ik nog altijd in de begrotingsaanpassing in die middelen voorzien. Zoals de heer Vandaele echter heeft uitgelegd, zijn dit geen zaken waarover een beslissing wordt genomen en waarvoor men dan de dag nadien middelen nodig heeft. U bent goed genoeg onderlegd om dat te weten. U moet nu niet doen alsof uw naam haas is.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, als we morgen de stemming over deze begroting achter de rug hebben, is het de traditie dat we elkaar een gelukkig nieuwjaar wensen. Ik hoop dat we dit vele mensen rondom ons kunnen toewensen. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Mijnheer Tobback, indien u dat wenst ook een zalig kerstfeest, maar zeker ook een gelukkig nieuwjaar. Ik sta hier graag even bij stil. Het geluk en het welbevinden van mensen is voor mij een belangrijke drijfveer tijdens de discussies in het Vlaams Parlement.

Minister, veel beleidsdomeinen haken in op dat geluk en op het positief welbevinden. Wat het leefmilieu en de ruimtelijke ordening betreft, zijn er drie actuele punten

waarop u het verschil kunt maken en waarin ik u enkel kan aanmoedigen. De heer Dochy zal straks nog op het dierenwelzijn ingaan.

Ten eerste willen we ons in nette omgeving bewegen. We wonen allemaal graag in propere straten en buurten, waar we het afval op een georganiseerde wijze kwijt kunnen. In 2018 hopen we zicht te krijgen op een aantal onderzoeksresultaten. We staan voor een aantal belangrijke keuzes. Het gaat onder meer om het statiegeld, om de reeds vermelde toekomst van de plastic zakjes, om de rol van de producenten en om de bewustwording van de consumenten. Samen met u zetten we graag in op een alomvattend verhaal. Dit moet worden gesteund door de circulaire visie, want dat is ons DNA. De producent, de verwerker en de burger moeten een duidelijke inhoudelijke en milieubewuste boodschap krijgen.

Ten tweede staat de toegankelijkheid van het groen in verband met het welbevinden van de mensen. Ik steun dan ook volmondig de omkering van het toegankelijkheidsprincipe. Hierdoor kunnen bossen hun sociale functie maximaal vervullen. We steunen u om deze ingeslagen weg verder te bewandelen.

Ten derde willen we allemaal in een aangename omgeving wonen. De krachtlijnen voor een aangename omgeving zitten in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). De heer Ceyssens zal hier straks dieper op ingaan. Om het BRV te kunnen uitrollen, is het Instrumentendecreet cruciaal. Een van de belangrijkste instrumenten is voor ons de correcte vergoeding van de planschade. Voor ons is de correcte vergoeding 100 procent van de venale waarde. Dit is echter niet het enige instrument. Het decreet is een box vol instrumenten waarmee overheden en administraties aan de slag kunnen gaan. De uitdaging bestaat erin deze instrumenten meer zichtbaarheid en bekendheid te geven. Hierdoor zullen ze flexibel kunnen worden ingezet. We hopen in dit verband komende vrijdag witte rook te zien.

Zoals al is gesteld, zijn de middelen noodzakelijk. Die middelen zijn echter verbonden aan specifieke instrumenten en vaak ook verbonden aan specifieke projecten. Ik ben er zeker van dat effectief kan worden voorzien in die budgetten op het ogenblik dat ze kunnen worden ingezet.

Die drie elementen kunnen voor een gelukkig nieuwjaar zorgen. Ik wacht dan ook niet om iedereen vandaag al een gelukkig nieuwjaar te wensen. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, er is heuglijk nieuws. U hebt me het gras voor de voeten gemaaid. Vandaag is onze codextrein in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Binnen tien dagen wordt een groot gedeelte van die codextrein van kracht. Hiermee hebben we het ruimtelijk rendement al voor een groot gedeelte mogelijk gemaakt.

Ik trap misschien een open deur in, maar ik ben er zeker van dat 2018 opnieuw een belangrijk jaar voor onze omgeving zal worden. De eindmeet is in zicht voor heel wat belangrijke dossiers, zoals het ontwerp van het BRV, de bijbehorende specifieke beleidskaders, het noodzakelijke Instrumentendecreet, de implementatie van de omgevingsvergunning, de regeling voor de woonuitbreidings- en signaalgebieden en de boskaarten.

We kunnen ons gerust voorstellen dat er straks weer heel wat te doen zal zijn rond onze ruimtelijke ordening en onze omgeving. Alleszins, we hebben al de steun van de heer Tobback, waarvoor al dank, maar uiteraard krijgt de minister ook de steun van onze fractie.

Dat er verandering moet komen inzake het gebruik van onze ruimte, daar zijn we het allemaal over eens. De manier waarop, daaromtrent is er nog niet altijd een

volledige consensus. Open Vld kiest voor een aanpak zonder mensen of groepen te polariseren of te stigmatiseren. Het kan niet dat mensen die in een vrijstaande woning in het buitengebied wonen, gevisieerd worden. Het kan voor ons niet dat een hardwerkende Vlaming die een stuk geërfd heeft of verdiend heeft door te werken, de enige is die een prijs betaalt, en het kan niet dat iemands bouwgrond plots, zonder enige compensatie, wordt omgezet naar bos of open ruimte. De rechten van de eigenaar moeten volledig gevrijwaard worden. Ze zijn verankerd in de Grondwet, en die is voor ons zeker geen vodge papier. Daarom is het heel belangrijk dat het Instrumentendecreet er zo snel mogelijk komt. Wij zijn ook zeer tevreden als er straks een consensus kan worden gevonden rond de 100 procent planschadevergoeding. Wij zijn het niet eens met sommige andere mensen in dit halfroond die zeggen dat ook de planbaten absoluut omhoog zouden moeten, want de facto betekent dat een belastingverhoging. Wij denken dat dat weinig baat heeft, zeker wanneer men toch overal de mond vol heeft van de vermindering van de inname van de ruimte.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik begrijp niet dat mevrouw Peeters het heeft over een belastingverhoging. Er wordt aan de mensen die door een herbestemming van hun terrein ineens een grote waarde gerealiseerd zien op hun eigendom, gevraagd om een extra beetje solidair te zijn en van de jackpot die ze winnen een deeltje af te geven aan een fondsje of een potje, waarmee je de mensen vergoedt die, eveneens door een beslissing van de overheid – want het gaat altijd over een beslissing van de overheid, je hebt er zelf geen verdienste aan als je een stuk weide hebt dat plots bouwgrond wordt – de waarde van hun eigendom verminderd zien. Ik zie daar absoluut geen belastingverhoging in. Het is het tegendeel van een belastingverhoging. Een belastingverhoging is voor mij dat je iedereen die eigenlijk met die transactie niets te maken heeft, laat meebetalen.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik ben het niet volledig eens met de heer Vandaele. We weten dat de planbaten wel degelijk een heffing zijn. Als men die gaat verhogen, dan doet men een belastingverhoging. Zo simpel is het nu eenmaal.

Bijkomend wil ik nog zeggen dat als iedereen de mond vol heeft van minder ruimte-inname, er de facto weinig aan planbaten zal worden geïnd. Het is dus sowieso overbodig om in die regeling te voorzien. Bijkomend verwijs ik naar de kostenbatenanalyse.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Aangezien de heer Vandaele u niet heeft kunnen overtuigen, zal ik het nog eens proberen. Wat is een belasting? U kunt dat misschien vragen aan de heer Tobback, die zal heel goed weten wat een belasting is. Een belasting is iets dat men afroomt van iemands verdiende inkomen. Dat is een belasting. Daarover zijn we het eens. Wat zijn planbaten? Planbaten betreft een bonus die iemand krijgt. Wat de heer Vandaele voorstelt, is dat die bonus die iemand van de overheid krijgt, verkleind wordt.

Mevrouw Peeters, u doet alsof de N-VA een belastingverhoging wil. Ik heb u dat eigenlijk wel wat kwalijk genomen toen u dat in de pers hebt gebracht. De realiteit is dat de N-VA zegt dat de bonus die we geven aan mensen door arbitraire overheidsbeslissingen, een stukje verkleind wordt – punt aan de lijn – om er net voor te zorgen dat de pot die alle mensen samen betalen om in open ruimte te voorzien, die dan wel een belasting is, verminderd wordt.

Dus, collega Peeters, ik hoop echt dat u toch op zijn minst van die simpele logica overtuigd kunt geraken, want anders zullen we met ons ruimtelijk beleid nergens komen. *(Applaus bij de N-VA)*

Lydia Peeters (Open Vld): Het spijt mij, collega Ronse, dat u mij niet kunt overtuigen. De planbaten zijn een heffing en een belasting. Dat is nu eenmaal zo. We kunnen daar niet onderuit.

De voorzitter: Mevrouw Peeters, de heer Tobback zal u zeggen wat een belasting is.

Bruno Tobback (sp.a): Ik denk niet dat ik, zelfs met mijn diepste, beste intenties en gevoelens, mevrouw Peeters zal kunnen overtuigen. Ik wil gewoon even aan collega Ronse en collega Vandaele zeggen dat ze mij in elk geval hebben overtuigd. Als het niet zou lukken om collega Peeters te overtuigen, dan weet u waar u terecht kunt, want ik vind dat u groot gelijk hebt. Zoals gezegd: ik heb daar een klein beetje verstand van.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik wil bijkomend nog even wijzen naar de maatschappelijke kosten-batenanalyse waar we de 'first draft' van hebben gezien en waarin heel duidelijk verschillende beleidsscenario's zijn opgenomen, gaande van een actieve schrapping van het juridische aanbod tot een passieve ruil van slecht gelegen gebieden. Alleszins blijkt uit die studie heel duidelijk dat een planbatenheffing niet nodig is om toch verder te geraken.

Minister, waar ik me wel zorgen over blijf maken, is het gebruik van de kansencarten inzake voorzieningen openbaar vervoer. Ik blijf me daar zorgen over maken, zeker voor de buitengebieden, dat weet u. Ik hoop dat u die bekommernissen meeneemt. Ik blijf me ook zorgen maken over de omzendbrief ruimtelijke transitie die heel Vlaanderen indeelt in onbebouwde gebieden en bebouwde gebieden. Die omzendbrief komt meermaals ter sprake in de beleidsbrief. Minister, u weet echter dat er inmiddels een annulatieberoep hangende is bij de Raad van State, zeker voor de bijkomende criteria die worden opgelegd in onbebouwd gebied. Ik denk opnieuw dat u zich daar op glad ijs begeeft. Ik wil u bij dezen vragen om toch in een aanpassing te voorzien voor onbebouwd gebied, zeker daar waar er repercussies zijn op de percelen gelegen in woongebied en in industriegebied.

Ik ga stilaan eindigen, want ik zie de voorzitter al op zijn klok kijken. Ik denk alleszins dat we met de codextrein en straks ook met het Omgevingsloket finaal naar een goede aftrap kunnen gaan. Ik hoop ook dat we in 2018 goed kunnen eindigen.

Voorzitter, ik heb nog een kleine boodschap voor u. Ik heb daarnet in het Belang van Limburg gelezen dat u in dit halfrond met cupidopijlen schiet. Ik denk dat u per ongeluk collega Tobback geraakt hebt, want hij is bijzonder mild vandaag. Misschien is het maar van korte duur, maar misschien kunt u nog iets afvuren richting collega Tobback mocht het weer fout beginnen te gaan. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, ik denk dat u wel weet waarom ik hier sta. Een belangrijk hoofdstuk in uw beleidsbrief ging over de integrale waterfactuur. We hebben over dat onderwerp al meermaals gediscussieerd, maar het schiet toch niet zo op. Vooral de evaluatie, die al dikwijls werd beloofd, laat op zich wachten. Eind 2018 zou er een nota beschikbaar zijn, maar ik denk dat de cijfers vandaag aantonen dat we sneller moeten ageren. De betalingsuitstellen zijn gestegen tot 75.156, ofwel met 22,4 procent. De herinneringsbrieven zijn op een jaar tijd gestegen tot 585.000, bijna 19 procent omhoog. Ook het aantal ingebrekestellingen is op een jaar tijd gestegen met 27 procent. Het aantal afbetalingsplannen ten slotte is gestegen met bijna 14 procent. Ik denk dat we die cijfers niet naast ons neer kunnen leggen en dat we ons moeten focussen op wat in uw beleidsbrief staat, namelijk dat er perspectief op verandering zal komen.

– Wilfried Vandaele, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Beenders, we hebben deze discussie al in de commissie gevoerd. Als we een reglement invoeren om ervoor te zorgen dat mensen niet zomaar van de waterleiding kunnen worden afgesloten, als we een hele procedure uittekenen waar ook in vervat zit dat men verplicht is om ingebrekestellingen te sturen en dat men een afbetalingsplan kan krijgen, dan ben ik natuurlijk niet verwonderd dat die aantallen toenemen. We hebben juist opgelegd dat dat gebeurt. Ik denk dat het juist een positieve zaak is dat we op die manier vaststellen dat de buffers die we hebben ingebouwd, ook effectief door de drinkwatermaatschappijen worden toegepast.

Rob Beenders (sp.a): Minister, we verschillen van mening over de interpretatie van die cijfers. De exponentiële stijging is aanzienlijk, en we moeten die gewoon terugdringen. We hebben dezelfde ambitie, en het is duidelijk dat dat komt door een verhoogde waterfactuur, waarbij vooral de kleine verbruikers meer moeten betalen. Dat gaat in tegen de communicatie die u zelf hebt gevoerd.

Minister, er is maar een element dat u moet veranderen – dat is ook de reden waarom ik hier sta – en dat is het vast recht. Verander gewoon het vast recht. Maak dat eenvoudig, maak het uniform per gedomiciëerde, zorg ervoor dat een alleenstaande niet meer betaalt dan een gezin van vijf. Ga er op die manier van uit dat de factuur wel redelijk is en vooral in functie staat van het verbruik. Dan gaan we heel andere cijfers krijgen. Dan ben ik ervan overtuigd dat u op de evaluatie van 2018 niet moet wachten tot het einde van het jaar. Voer nu begin 2018 die hervorming door. U zult het resultaat een jaar later zien. U zult zien dat de evaluatie veel positiever verloopt dan het zich nu laat aanzien.

Minister, we zijn het over één zaak eens, en dat is dat water een basisrecht is en dat we ervoor moeten zorgen dat iedereen daarover kan beschikken, ongeacht zijn of haar inkomen. Daar moeten we alles voor doen. Ik hoop dat het voorstel van resolutie dat we hebben ingediend en dat begin januari wordt gestemd, de steun van de meerderheid zal krijgen, want dan hebben we een hele stap vooruit gezet om er vooral voor te zorgen dat iedereen in een welvarende regio als Vlaanderen kan genieten van water. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Collega's, er is een goede uitwijkingstrategie als de heer Vandaele te lastig is. Dan zetten we hem beter op de voorzittersstoel, doch dit geheel terzijde. *(Gelach)*

Minister, ik wil het hebben over de vermesting en specifiek over het mestrapport. Collega Vandaele – hij alweer – zei er iets over. Een op de vijf meetpunten voor de waterkwaliteit van onze oppervlaktewateren, scoort niet goed – rood dus voor nitraat – en twee op drie meetpunten scoren negatief voor fosfaat. Dit gaat over het zoveelste Mestactieplan, en daarmee worden de cijfers bevestigd die ondertussen al verschillende jaren, al van het vorige Mestactieplan, blijven hangen. We hebben een sterke daling gehad van de vermestingsproblematiek, en de laatste jaren stagneert die volledig. Waar we op 5 procent hadden moeten uitkomen voor nitraat, blijven we hangen op 21 procent. Deze thematiek is ernstig.

Minister, op PlattelandsTv antwoorden de landbouworganisaties: “We zijn voor een stuk slachtoffer van de fijnmazigheid van het meetnet, want in de kleinste beek wordt gemeten.” Laten we zeggen dat dit een minstens onhandige uitspraak is.

Minister, u hebt het accent verlegd naar bedrijfsgerichte ontwikkelingen, en daaruit blijkt dat in bijna de helft van de landbouwbedrijven die via dat systeem zijn

gecontroleerd, ernstige tot minder ernstige problemen zijn voorgekomen. Meer dan 2,5 miljoen euro boetes zijn betaald.

Samengevat, het probleem geraakt helemaal niet opgelost. Het blijft compleet hangen in de situatie die we jaren geleden al hadden. Straks zal de Europese Commissie Vlaanderen daarvoor ongetwijfeld een rode kaart geven. Minister, hoe denkt u aan de Europese normen te kunnen beantwoorden?

Minister Joke Schauvliege: Collega Caron, ik heb in de commissie al gezegd dat het juist is dat de cijfers stagneren en dat het onvoldoende vooruitgaat. Ik ben het daarmee eens. Het wil zeggen dat we bijkomende maatregelen moeten nemen. We hebben al een aantal stappen gezet. Volgend jaar moeten we ook een nieuw MAP onderhandelen met de Commissie. Dat zal betekenen dat er bijkomende, strengere maatregelen zullen komen en dat we nog sterker zullen inzetten op de handhaving. We moeten uiteraard de Europese doelstellingen halen.

Ik geloof wel heel sterk in het gebiedsgericht aanpakken. Daarom vind ik dat fijnmazig meetnet goed om te achterhalen waar de knelpunten zitten. Dat is goed voor de handhaving en om maatregelen op maat te kunnen nemen.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega Caron, u probeert een sfeer te creëren alsof de landbouwsector gigantische boetes krijgt en ongelooflijke overtredingen begaat.

Ja, er worden vandaag bedrijven gecontroleerd. Men heeft inderdaad de handhaving en de opvolging meer op bedrijfsniveau gelegd, net om gerichte controle, gerichte handhaving en gerichte begeleiding te kunnen doen. Dus dat men bij die bedrijven misschien ook knelpunten vaststelt, is niet zo verwonderlijk, want dan heeft men eigenlijk de controle en de analyse op een goede manier gedaan.

U probeert een sfeer te creëren alsof er overal in alle bedrijven ongelooflijke overtredingen gebeuren. Die sfeer mag niet gecreëerd worden. De controle is zeer gericht. De begeleiding is zeer gericht. Ik ben blij dat men bij een aantal knelpunten uitkomt. Ik hoop dat we daaruit kunnen leren op welke manier we bedrijven misschien op een betere manier kunnen ondersteunen en begeleiden om net die problemen te vermijden.

De voorzitter: De heer Tobback, constructief als altijd, heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Inderdaad, voorzitter. Ik ben het voor een deel zelfs eens met mevrouw Rombouts. Ik denk niet dat alle landbouwbedrijven per se, mordicus, te allen prijze willen proberen de regels te overtreden. Ik denk dat ze dat niet doen. Ik denk dat de regels dermate complex geworden zijn dat ze nog zeer moeilijk na te leven zijn. Een van de redenen daarvan is volgens mij dat we te allen prijze altijd hebben vermeden om de enige nuttige finaal werkende maatregel te nemen die er is, namelijk begeleid, vergoed te werken aan een afname van de veestapel in Vlaanderen.

Je merkt namelijk dat de band tussen aan de ene kant de vervuiling die er is, de persistente vervuiling die er is, waar het stagneert, waar het niet meer beter wordt, en aan de andere kant de densiteit van de veestapel, een op een is. We hebben de limiet bereikt van wat we nog met allerlei technische, ingewikkelde en complexe maatregelen van nog een beetje bijschaven, nog een regeltje erbij, nog een meter verder af, kunnen doen. Dat gaat gewoon niet meer. Onze landbouwers worden daar gek van en ons leefmilieu wordt er slecht van.

Als de discussie komt – en ze zal komen – dan hoop ik, minister, – bij dezen toch een oproep – dat die volgens mij enige rationele kans die we hebben om het probleem echt op te lossen en aan te pakken, op tafel zal liggen. Maar ik denk dat het ook daar wat moeilijk zal worden om binnen uw meerderheid tot een akkoord komen, te beginnen misschien met uw eigen partij.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mijnheer Tobback, de discussie leeft al een tijdje. De opinies over de afname van de veestapel, de varkensstapel, zijn wat verdeeld, maar evolueren toch in een bepaalde richting. Het probleem blijft natuurlijk of we voor een koude dan wel een warme sanering gaan. Ik heb de indruk dat de minister daar niet – of althans nóg niet – voor gewonnen is.

Als u steun nodig hebt voor een warme sanering, dan weet u mij wonen. U kunt bij ons terecht voor steun voor de warme sanering. Maar zomaar zeggen dat we de veestapel zullen afbouwen zonder een warme sanering, is volgens mij onrealistisch.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil even reageren op de heer Tobback. Zijn analyse klopt niet. Al zouden we beslissen dat we de veestapel afbouwen, de mestproblematiek zou niet opgelost geraken. Hoe komt dat? Uit analyses zien we dat er op heel wat plaatsen waar er kunstmest wordt gebruikt, problemen zijn. Dat is een van de zaken die we moeten aanpassen. Al zetten we in op het afbouwen van de veestapel, de doelstellingen die we moeten halen voor Europa, zullen we niet halen indien we geen bijkomende maatregelen nemen.

De oplossing waarin u alle heil ziet, is volgens mij dus niet de oplossing om die problematiek aan te pakken.

Bart Caron (Groen): Mevrouw Rombouts heeft deels gelijk. Aan de andere kant is het natuurlijk wel zo dat de gebiedsgerichte maatregelen al een jaar lopen. U zou dus verwachten dat er tijdens dat jaar toch wel wat remediëring is geweest. Maar er is nul komma nul verbetering. Dat is dus duidelijk.

Twee, het gaat niet over alle bedrijven, maar over, bij wijze van spreken, de cowboys, zoals we het vaak zeggen. Maar er zijn er helaas te veel.

Er is iets wat ik wil onderstrepen. Ik woon in de Leiestreek. De twee gebieden met de grootste mate van vervuiling zijn het IJzerbekken en het Leiebekken, toevallig ook de twee regio's in Vlaanderen met de grootste veedruk, zoals de heer Tobback terecht zegt.

En er is inderdaad een een-op-eenrelatie, ook mee veroorzaakt door kunstmest. Voor een stuk is dat te verklaren door het feit dat wij veel tuinbouw hebben met een zeer intensieve bewerking. Maar de problemen zijn ernstig. We kunnen niet blijven zeggen: 'We zullen een halve meter extra langs de beken verbieden om daarop te bemesten.' Er moet een grondige aanpak zijn, graag in overleg met de landbouw.

Collega's, misschien wilt u iets weten over warme sanering van de veestapel. We hebben een voorstel ingediend in het parlement, een becijferd voorstel over wat het zou kosten. Ik kan u verzekeren dat een warme sanering niets meer kost dan alle crisismaatregelen samen die de Vlaamse Regering de voorbije jaren heeft ingesteld met betrekking tot vee.

Daar moeten we eens ten gronde over nadenken. En dat kunnen we doen zonder landbouwers te treffen. Integendeel, een afbouw van de veestapel zal hun inkomen ten goede komen.

Bart Dochy (CD&V): Collega's, ik denk dat de minister gelijk heeft wanneer zij zegt dat de problematiek van dierlijke mest vandaag eigenlijk losgekoppeld is van de problematiek van de overvloedige nitraten in het oppervlaktewater. De mestverwerking heeft er immers toe geleid dat er op dat vlak wel een evenwicht is.

Voor welke uitdaging staan we wel? Het rationeel bemesten, het goed bemesten, het toepassen van nieuwe bemestingstechnieken, precisiebemesting. Collega Caron, bemesting is een zeer complexe aangelegenheid. Organische stikstof in de grond zal niet sterk gaan fluctueren van jaar tot jaar. Dat betekent dat wat opgebouwd is in

het verleden, geleidelijk wordt afgebouwd. Dat heeft, wat vrijstelling betreft, ook te maken met temperaturen van de bodem, met weersomstandigheden, met water en dergelijke meer. *(Opmerkingen van Bart Caron)*

In het zuiden van West-Vlaanderen hebben we ook nitraatbronnen, bronnen die zeer nitraatrijk water uitstoten. Uiteindelijk is het een heel complex gegeven, waar nog heel wat onderzoek voor nodig is. We moeten natuurlijk ook goed opletten dat we normen niet dermate gaan verstrengen, dat die normen eigenlijk niet meer die impact hebben op het resultaat. Maar de techniek die we moeten toepassen, kan die impact hebben op het resultaat. Daarom moeten we er in elk geval voor zorgen dat er nog voldoende ruimte is om die technieken te implementeren en verder uit te werken, om het probleem op termijn op te lossen.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, het afvallandschap is in verandering. De circulaire economie is ingetreden. Circulaire economie is een belangrijk speerpunt geworden in het Vlaamse afvalbeleid.

Minister, de afvalrace is ingezet. De deelnemers zijn gekend, de inschrijvingen afgesloten, de rugnummers uitgedeeld, het startschot gegeven. En toch is de afvalrace nog niet ten einde. Er moet nog een lange weg worden afgelegd. En daarbij hebben we nood aan een langetermijnvisie voor de afvalverwerking.

Minister, u moet dringend het einddoel bepalen. U moet dringend de finish bepalen, de aankomstlijn trekken. Pas dan zal het duidelijk zijn voor iedereen dat er 'no way back' is. Het Vlaamse afvalbeleid moet circulair zijn.

En dan is het nu tijd, collega's, voor de quiz van één minuut in het kader van De Warmste Week. Bent u klaar, minister? Lineaire of circulaire economie? Praatjesmaker of mooimaker? Afval recyclen of afvalverbranding? Herbruikbare tas of gratis plastic zakje? Minder afvalovens of meer afvalovens? Plastic verpakking of bioplastics? Minder afvalpreventie of meer afvalpreventie? Hergebruik? Nieuw? Gesloten kringloop? Open kringloop? Blauwe zak? Paarse zak? Meer recyclen? Minder recyclen? GFT inzamelen of niet inzamelen? Repair café? Weggooien? Producentenverantwoordelijkheid? Consumentenverantwoordelijkheid? Matrassen bij het grof huisvuil of matrassen recyclen? Altijd prijs, minister, voor een duurzaam Vlaanderen. *(Applaus. Opmerkingen)*

– Jan Peumans, voorzitter, treedt als voorzitter op.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Voorzitter, het is natuurlijk ondankbaar om na zo'n enthousiasmerende toespraak van de collega te komen. Die van mij zal veel meer haperend zijn, ten eerste door wat stemproblemen, maar ten tweede ook omdat ik nog altijd gepakt ben door het betoog van collega Tobback. Ik heb hem ten eerste uitdrukkelijk aan de minister horen zeggen dat er in Vlaanderen meer moet worden geluisterd naar de gemeentebesturen. Daar ben ik zwaar van onder de indruk. En ten tweede gaat collega Tobback constructieve oppositie voeren. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Dat is natuurlijk ook een beetje uit eigenbelang, collega, want u zult later aan uw kleinkinderen met heel veel plezier vertellen dat opa nog deel uitmaakte van een legislatuur waarin historische omwentelingen gebeurd zijn op het vlak van ruimtelijke ordening en omgeving.

Dat zijn de twee belangrijkste zaken waarover we het vandaag moeten hebben. Ik denk ten eerste aan onze omgevingsvergunning. We debatteerden daarnet

nog over de praktische problemen. Uiteraard baren die ons allemaal zorgen. Want inderdaad, het is niet vanzelfsprekend voor architecten, overheden en burgers om daarmee te werken. Maar, collega's, de toekomst zal leren dat die omgevingsvergunning cruciaal was om te vermijden dat we in de toekomst nog in die besluiteloosheid terechtkomen waarbij er wel een bouwvergunning is maar geen milieuvergunning, of omgekeerd. We zullen een geïntegreerd advies verwachten van Vlaanderen, waarop we ook al zolang hebben gewacht. Die omgevingsvergunning, collega's, zal heel belangrijk zijn. Ze is revolutionair. We praten er al over sinds de jaren tachtig. Nu staan we er eindelijk voor, dus denk ik dat we er samen onze schouders onder moeten zetten.

Deze legislatuur zal natuurlijk ook revolutionair zijn vanwege het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en de intenties die we kenbaar hebben gemaakt om de inname van open ruimte tegen 2040 tot nul te herleiden. Dit is revolutionair omdat we daarmee het hoogste goed dat we hebben gaan beschermen: de open ruimte die we in Vlaanderen nog hebben. Daarbij zullen we bovendien, volgens studies, nog 33 miljard euro extra kunnen besparen. Dat lijkt mij mooi meegenomen.

Wie destijds zei dat we die ruimte-innamestop onmiddellijk moesten doen, beseft ondertussen wellicht dat dit niet kon van de ene dag op de andere. We zijn volop aan het werk, er moeten nog heel veel dingen gebeuren.

Collega's, er is een eerste stap gezet met de codextrein. Daarin zitten een aantal mogelijkheden voor verdichting. Maar die 100 procentvergoeding voor de burger die daardoor wordt getroffen, is voor de CD&V-fractie wel essentieel. Wie het slachtoffer wordt van deze beleidsbeslissing, waar wij volledig achter staan, moet natuurlijk correct worden vergoed. Voor alle duidelijkheid, collega's: wij staan zeker open voor planbaten en een redelijke vergoeding voor de meerwaarde die men creëert. Maar wij moeten zeker niet het beeld ophangen dat dit alles zal compenseren, want wij wilden toch juist meer open ruimte bewaren en minder open ruimte verdichten. Die planbaten staan dus nooit in verhouding tot de planschade.

Minister Weyts, ook u zult uw rol te spelen hebben in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Als wij in de toekomst ontwikkelingen realiseren in verband met de mobiliteitsknooppunten, moet u al die middelen waarmee u staat te zwaaien ook effectief omzetten in realisaties op het terrein. Die hebben we in Vlaanderen heel hard nodig. Daarvoor rekenen we op u. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Collega's, ik ga een persoonlijke bekentenis doen. Laat ons een afspraak maken. Ik wens niet onderbroken te worden, en ik wens ook niet uitgelachen te worden.

Minister, ik heb vannacht over u gedroomd. Ik droomde dat ik hier stond en dat ik u probeerde te verleiden om samen een weekendje naar Kopenhagen te gaan. U wees me in mijn droom in het bijzijn van 123 collega-parlementsleden pijnlijk af. Op zo'n moment hoop je dat je snel wakker wordt en zegt: 'Ik was maar aan het dromen'. Maar in mijn geval was dat dus niet zo. Integendeel, het ging van kwaad naar erger. In plaats van met u op een idyllisch terras in Kopenhagen iets te drinken en bij te praten over de succesvolle omgevingsvergunning, zat ik bij de architecten die u in gebreke stellen voor het blijvend mank lopen van de digitale bouwvergunning. Gelukkig ging het beter, u zei mij op dat terras dat u er alles zou aan doen in 2018 om die omgevingsvergunning deftig te laten verlopen.

Iets later in mijn droom kwam het helemaal goed. We fietsten plots toch samen over de prachtige fietsbruggen in Kopenhagen. We keken elkaar diep in de ogen en u zei me: 'Zulke bruggen hebben we binnenkort ook in Vlaanderen en ze zullen er snel komen dankzij ons decreet Complexe Projecten'. Met 'complexe projecten'

bedoelt u dingen die heel gevoelig liggen maar maatschappelijk enorm belangrijk zijn, zoals de uitbouw van een haven, de bouw van bruggen of de doortrekking van een ring. We hebben er samen voor gezorgd dat de bestemmingswijziging en de vergunning voor zulke projecten in één beweging kunnen worden goedgekeurd, wat een enorme tijdswinst oplevert. Ik nam me voor u hier in het parlement op te roepen om een serieuze tand bij te steken, want vandaag zijn er nog niet veel van die projecten op kruissnelheid. Dit decreet mag geen dode letter worden maar moet leiden tot een versnelde uitbouw van onze infrastructuur, zodat we economisch aan de top kunnen blijven meespelen.

Na ons fietstochtje vertelde u mij dat we een decreet goedgekeurd hebben gekregen dat de basis legt om 'bouwen in overstromingsgebieden te kunnen verbieden' en dat het mogelijk maakt om met z'n allen meer te halen uit de beschikbare ruimte door woningen gemakkelijker op te splitsen en door hoogbouw in kerren sneller toe te laten. Ik moet toegeven dat ik daar nog van onder de indruk ben. Tijdens ons avonddiner fluisterde u me uw stoutste plannen toe. We zullen maar liefst 45.000 ha herbestemmen naar open ruimte. Bouwen zullen we uitsluitend nog doen op plaatsen die al bebouwd zijn en goed bereikbaar zijn. U beloofde me plechtig om via een Instrumentendecreet te zorgen dat iedereen z'n grondwaarde zal behouden en dat rechtszekerheid gegarandeerd blijft. De tijd mocht wat mij betreft stilstaan. Wij twee die samen geschiedenis schrijven en moedige keuzes maken, dat was mooi.

Helaas! Plots rukte een Limburgse stem me uit mijn droom met het woord 'afonden'. Ik zag voorzitter Peumans en was meteen met de voetjes terug op de grond.

De voorzitter: Mijnheer Ronse, afronden alstublieft!

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik zal u niet meer kunnen overtuigen om samen op stap te gaan naar Kopenhagen, maar maak waar wat u me in mijn dromen toefluisterde en ik zal u eeuwig dankbaar zijn.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Conform het regeerakkoord heb ik niet geïntervenieerd tijdens het blokje over Landbouw, wanneer het over dierenwelzijn gaat, want we moeten dat in de commissie Leefmilieu, met Dierenwelzijn als ondertitel behandelen.

De controlediensten voor dierenwelzijn werden gevoelig uitgebreid. In 2017 kwamen pijnlijke beelden in de media. Die beelden zijn niet op een 100 procent orthodoxe manier genomen, maar ik was tweemaal gechoqueerd. Een eerste maal bij het zien van die wantoestanden. Zelf kom ik vaak op veehouderijen en geregeld ook in een slachthuis. Wat ik op die beelden gezien heb, strookt absoluut niet met de reguliere praktijk.

Een tweede maal was ik gechoqueerd door het feit dat deze wantoestanden naar buiten gebracht werden door een dierenrechtenorganisatie en dat die blijkbaar aan het oog van de Vlaamse inspectiedienst zijn ontsnapt.

Ik hoop dat de gevoelige uitbreiding van de inspectiedienst hierop kan anticiperen. Maar ik hoop ook dat eenieder beseft dat wat we hier gezien hebben, uitwassen waren en niet de regel. Het omgekeerde zou onrecht doen aan de zovele, goed menende en correct handelende, veehouders. Veehouders hebben er trouwens ook belang bij dat dieren zich gezond, wel en goed in hun vel voelen.

Minister, met betrekking tot de nertsenhoudery verwachten wij van u een voorstel waarbij de overheid de nertsenhouders correct vergoedt zodat hun broodwinning niet zomaar wordt afgenomen.

Een echt dierenwelzijnsbeleid kan niet zomaar zonder zorg en opvang voor dieren. Eigenaars van huisdieren moeten verder gesensibiliseerd worden. De door u aangekondigde registratie en sterilisatie van katten zal de zwervkattenproblematiek in elk geval verlichten. De werking en infrastructuur van dierenasielen zijn ook van groot belang. U doet al veel voor die dierenasielen en iedereen waardeert dat. Het kan zeker niet de bedoeling zijn om de factuur van de structurele ondersteuning hiervoor helemaal door te schuiven naar de gemeenten. We verwachten van u een plan om te kijken hoe Vlaanderen daarin voor een stuk kan tegemoetkomen. De zoveel geëngageerde vrijwilligers kunnen we niet aan hun lot overlaten.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik sluit me helemaal aan bij wat de heer Dochy over de dierenasielen zegt. Ik wil het voor de minister zelfs nog versterken: het zijn fantastische plekken, waar heel veel vrijwilligers actief zijn. Laat dat ook zo zijn, maar een minimale professionele onderbouw van die sector is nodig. Het gaat om enkele honderdduizenden euro. Dat moet beter kunnen dan vandaag.

Niet alleen de vorming, minister, die u aanbiedt aan de vrijwilligers, is van belang, ook de leefbaarheid. Als we kwaliteit willen, als we willen dat de dieren met welzijn worden omringd, moeten we daar een beetje in investeren. We kunnen dat inderdaad niet alleen aan één stad of gemeente overlaten. Ik steun de heer Dochy daar helemaal in.

Bart Dochy (CD&V): Minister, verschillende werven staan nog open. U meent het goed met het welzijn van de dieren. Hou er ook rekening mee dat uw beleid heel veel impact heeft op mensen, op gezinnen en families.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, collega's, ik heb twee minuten tijd om u drie aandachtspunten mee te geven. Besluit hieruit zeker niet dat we er inzake natuur niet meer zouden hebben.

We vragen opnieuw en zeer nadrukkelijk om verder in te zetten op meer en betere nabije natuur. We weten dat dit hoog op het verlanglijstje van de Vlaming staat. We weten ook hoeveel positieve gevolgen dit heeft voor het welzijn en welbevinden van de hele bevolking, een onderwerp dat we in de nabije toekomst overigens nog verder zullen uitwerken in dit parlement.

Het realiseren van meer nabije natuur doe je door actiever te bebossen en alle instrumenten daarvoor maximaal in te zetten. Prioritair moet daarbij aandacht gaan naar bosarme regio's.

De vraag van de jeugdsector om meer toegankelijk bos in de nabijheid van hun lokalen en kampplaatsen te hebben, steunen wij volledig, maar los je niet op door het toegankelijkheidsprincipe om te keren. Meer speelbossen en meer toegankelijke bossen realiseer je door een actief beleid waarbij enerzijds effectief meer bossen worden aangeplant en anderzijds wordt ingezet op een resultaatgericht overleg tussen jeugd- en bossector om zo te komen tot een realistische verruiming van de toegankelijkheid van bossen.

Ik wil hier ook kort de digitale ontsluiting van de jachtplannen aankaarten. Aangespoord door het publieke debat, ook in dit parlement, beloofde u deze ontsluiting en u hield woord. Dank daarvoor. Tijdens een eerder debat kondigde u aan dat het huidige systeem via Geopunt nog beter kan en dat u daarom uw administratie belastte met het ontwikkelen van een transparant systeem waarbinnen ook het 'uitkleuren' van ten onrechte ingekleurde gebieden op eenvoudige wijze kan. We kijken uit naar de vlotte en stipte uitwerking van dit systeem. We hopen

dat Vlaanderen in 2018 eindelijk over een transparant, digitaal systeem zal beschikken om te allen tijde te kunnen nagaan waar gejaagd mag worden.

Tot slot een paar woorden over het geïntegreerd natuurbeheer dat van kracht is sinds oktober. Dit is voor ons een positieve zaak. We zullen dit actief opvolgen en zien dat onze natuurdoelstellingen met dit instrument nog beter worden gehaald.

Bart Caron (Groen): Mijnheer De Bruyn, ik heb een voorstel van decreet geschreven en ingediend, het heeft intussen een nummer. Het zou de regeling rond de jachtplannen zodanig aanpassen dat de verantwoordelijke voor het Jachtplan maar percelen kan opnemen na schriftelijke toestemming van de eigenaar van dat perceel.

Ik nodig de collega's van de andere fracties en vooral van de meerderheid uit om daar met mij eens over na te denken. Ik wil geen blinde steun, ik wil graag samen rond de tafel zitten. Ik denk dat we een doorbraak kunnen forceren om de verantwoordelijkheid en aansturing van dit plan om te keren en niet meer vast te leggen dat een speelplein of kerkhof plotseling in een jachtplan voorkomen zonder dat iemand daarvan wist. Ik nodig u uit voor overleg.

Piet De Bruyn (N-VA): Ik aanvaard uiteraard de uitnodiging om daarover na te denken. We hebben al eerder gezegd dat het huidige compromis waarbij de uitbreiding van jachtplannen enkel kan op het ogenblik dat er schriftelijk bewijs is, niet meer dan logisch is. De vraag om dat met terugwerkende kracht te doen voor alle gebieden waarover jachtrechten...

Bart Caron (Groen): Het gaat niet om terugwerkende kracht, het gaat over vijfjarige plannen en ik stel voor om telkens als ze vernieuwd worden, die regel dan in te voeren.

Piet De Bruyn (N-VA): Bij elke uitbreiding, elke wijziging, is een schriftelijk bewijs nodig. Ik denk dat dat terecht is. (*Instemming van Bart Caron*)

We hebben in de commissie al over elk jachtdossier zinvol en constructief van gedachten gewisseld. Uiteraard zullen we dat blijven doen, met alle genoegen en met alle plezier.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Collega's, dankzij twee actuele vragen hadden we het al eerder vandaag over dierenwelzijn. Maar toch, op één concreet engagement blijft het regeerakkoord vaag als het gaat over dierenwelzijn.

Tegen de verwachtingen in zijn we er toch wel in geslaagd om het dierenwelzijn in Vlaanderen op de kaart te zetten en veel meer fundamentele stappen vooruit te zetten. Naast het verbod op het onverdoofd slachten werd de inspectiedienst Dierenwelzijn fors uitgebreid, werd er een meldpunt voor dierenmishandeling in het leven geroepen, komt er een einde aan het blokstaarten van paarden, zijn er heel wat sensibiliseringscampagnes opgezet, en ik kan zo nog wel een tijdje doorgaan met wat we allemaal hebben verwezenlijkt op vlak van dierenwelzijn.

Maar ik ga er hier geen grote goednieuwsshow van maken, want het is natuurlijk wel zo dat er naast die verwezenlijkingen nog werk op de plank ligt. We zijn het afgelopen jaar geconfronteerd met een aantal dramatische undercoverbeelden waarover vandaag al heel veel is gezegd. Ze hebben de burger wakker geschud en meer bewust gemaakt voor dierenleed.

Collega's, minister, ik heb nog een hele waslijst aan dossiers waarin ik zeer graag vooruitgang zou zien, voorstellen die ook met de regelmaat van de klok in de commissie of zelfs in de plenaire vergadering worden besproken, maar tot op vandaag nog niet tot een definitieve akkoord zijn geraakt. Ja, ook ik zie het soms

graag liever sneller gaan, maar ik heb ook altijd gezegd: 'Beter goede akkoorden die zowel een politieke meerderheid vinden als juridisch standhouden, dan snel-snel met een voorstel komen dat niet realistisch of niet onderbouwd is.' En dat is soms moeilijk en soms niet populair, maar een tijdelijke kritiek nemen we er graag bij als we nadien maar met resultaten komen. Ik denk dat deze regering trouwens al heel vaak heeft bewezen dat die resultaten kunnen komen.

Collega's, ik heb hier bewust geen uitspraken gedaan over concrete dossiers of over op stapel staande beslissingen, want dat bemoeilijkt de vooruitgang. Ik heb er alle vertrouwen in dat we deze legislatuur nog minstens in één en liefst in meer dierenwelzijndossiers vooruitgang zullen boeken. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

Ludo Van Campenhout (N-VA): Collega's, ik wou kort iets zeggen over de lage-emissiezone (LEZ). Het decreet is hier goedgekeurd, waarvoor dank. Het is een grote stap voorwaarts in het verbeteren van de luchtkwaliteit in de steden. In Antwerpen is het ingevoerd vanaf 1 februari dit jaar. We hebben samen met het agentschap Informatie Vlaanderen webservices ontwikkeld. Dus ook andere steden kunnen dit invoeren. Gent denkt eraan, evenals Mechelen.

We hebben vastgesteld dat de aanvragen voor een roetfilterpremie sterk zijn toegenomen. Dat betekent minder vervuilende voertuigen die de stad binnenkomen. De luchtkwaliteit is verbeterd. Om duurzame metingen te doen, hebben we nog wat tijd nodig. In ieder geval is het effect op de luchtkwaliteit in Antwerpen bemoedigend.

Wij hopen dat veel steden in Vlaanderen ons zuiverend voorbeeld zullen volgen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, ik wou nog even reageren op het betoog van collega Van Campenhout. Ik heb ook in de commissie gezegd dat het heel belangrijk is om voldoende te overleggen tussen de verschillende steden en het Vlaamse Gewest enerzijds en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest anderzijds. U weet dat over twee weken ook in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een LEZ wordt ingevoerd. Het is van het grootste belang dat er congruentie is tussen de normen, dat men geen atlas per stad moet hebben om te weten waar men in mag en waar niet. Ik zou mijn pleidooi hiervoor dus absoluut willen herhalen.

Ludo Van Campenhout (N-VA): Collega, horresco referens. Ik ga niet naar andere dossiers verwijzen, maar Brussel heeft een eigen regelgeving en heeft niet dezelfde toelatingsvoorwaarden. Dat is inderdaad een probleem. Ze zijn niet hetzelfde als in Antwerpen, en ze vallen ook niet onder het decreet om gekende redenen. Met andere steden zijn we bereid om overleg te voeren, informatie te geven over de praktische toepassing. Het decreet geeft in ieder geval een duidelijk kader waarbinnen Vlaamse steden en gemeenten moeten blijven en kunnen specificeren. Het is inderdaad aan te moedigen dat de toelatingsvoorwaarden dezelfde zijn. Wij zijn als stad altijd bereid onze goede ervaringen te delen, volledig vrijblijvend.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord over dit onderwerp? *(Neen)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmiddag.

U kunt nu terecht in het zelfbedieningsrestaurant voor een sobere maaltijd, u aangeboden door de voorzitter.

We komen om 19 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 17.51 uur.*